

80 jaar Boeremapark Haren

Harense
Historische Kring

Old Go

in samenwerking
met Stichting
Burg. Boeremapark

Harens Historische Kring Old Go

Oprichtingsjaar	2010
Doelstelling	Het bevorderen van de belangstelling voor en het bundelen en publiceren van kennis over de geschiedenis van de gemeente Haren
Activiteiten	Lezingen, Excursies, Rubriek in Haren de Krant en Rubriek op Radio Haren FM, presentatie en promotie op markten en andere evenementen
Werkgroepen	Oude verhalen, contactpersoon: Trijnie Brunt Digitaal fotoarchief, contactpersoon: Dick Schaap Open Monumentendag, contactpersoon: Jaap Vrieling
Bezoekerscentrum/ Archief	Oude Brinkweg 12a, Haren (boven de judoschool), elke donderdag geopend van 14 tot 15 uur.
Samenwerking	In juli en augustus gesloten Old Go is lid van de Culturele Raad van Haren. Verder werkt ze samen met de Harens Historische Commissie, Stichting Klooster Yesse en Stichting Gedeelde Verhalen (o.a. zwembadverhalen)
Bestuur	Voorzitter: Vacant Secretaris: Annet Boekel 050-5014671 Penningmeester: Henk Bazuin 0598-395504 Bestuurslid: Jaap Vrieling 050-8500080 Bestuurslid: Henk Abbring 050-5348160
Postadres	Duinweg 18, 9479 TM, Noordlaren
Email	info@oldgo.nl
Website	www.oldgo.nl Webmaster: Dick Schaap Email: webmaster@oldgo.nl
Lidmaatschap	Opgave lidmaatschap via www.oldgo.nl Individueel lidmaatschap: € 15,- Gezin: € 25,- per jaar Het lidmaatschap kan op elk moment ingaan en is geldig voor het lopende jaar Opzeggingen moeten vóór 1 december worden gemeld
Bankrekening	NL 86 RABO 0157 0712 86 t.n.v. Harens Historische Kring Old Go

Speciale uitgave

“80 jaar Boeremapark”

Ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van het Boeremapark is door de Stichting Burg. Boeremapark contact gezocht met de Harens Historische Kring Old Go om de mogelijkheid te onderzoeken voor de totstandkoming van een extra editie van Harens Old Goud, helemaal gewijd aan het 80 jarig bestaan van het Boeremapark.

Het is gelukt en Old Go is daarom trots dit jubileumnummer te kunnen presenteren.

Het schilderij op de voorpagina is van de hand van mevrouw Margo Eykemaar te Haren.

Colofon

Harens Old Goud is een uitgave van de Harens Historische Kring Old Go en verschijnt 2x per jaar in juni en december.

Redactie: Henk Bazuin, Trijnie Brunt,
Dick van Nieulande, Annemiek Bos en Roelof van Wijk
Email: redactie@oldgo.nl

Opmaak en druk: Drukkerij G. van Ark, Haren

€ 6,50 per stuk

Copyright © Harens Historische Kring Old Go

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen aan te passen

Overname van (gedeelten) van artikelen en/of afbeeldingen is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie

“Namens de Stichting Burgemeester Boeremapark en de Harener Historische Kring Old Go hebben ondergetekenden gegraven, ja zelfs diep moeten spitten om 80 jaren geschiedenis van het Burgemeester Boeremapark boven water te krijgen.

Dankbare hulp daarbij is verkregen door gebruik te mogen maken van de archieven van de gemeente Haren. Informatie werd verkregen van omwonenden en (oud) inwoners van de gemeente Haren. Een bijzonder woord van dank aan het adres van de heer Henk Werners, lid van de jubileumcommissie, die menig bezoekje heeft afgelegd om informatie van mensen te krijgen en ons op die manier van tekst en foto's heeft voorzien. Naar ons is gebleken zijn al deze mensen ontzettend trots op dit prachtige park.

We wensen u veel kijk- en leesplezier.

november 2016

mv. Anja van de

Wege dhr. Roelof van Wijk

Inleiding en ontwerp

Het Boeremapark heeft zeker een geschiedenis, zo blijkt uit de opgedoken veelheid van berichten op papier en ander materiaal zoals tekeningen, verhalen, anekdotes van omwonenden en bezoekers en foto's. Het begint zoals zoveel met een idee en een gedachtensprong.

De Groninger Provinciale Commissie ter bestrijding van de werkloosheid vraagt in 1932 in een rondzendbrief de aangesloten gemeenten om ideeën, teneinde veel provinciale werkloze handarbeiders werk te verschaffen, daar vanuit het rijk dit niet kan.

Uit een memo van 1932 aan de gemeenteraad van Haren is onder meer te lezen:

‘Uit oogpunt van werkloosheidsbestrijding is het noodzakelijk dat naar geschikte objecten wordt uitgezien. Ons oog is gevallen op gronden behorende tot het zogenaamde Lokveen’.

Volgens een door de gemeentearchitect opgemaakt plan is ter plaatse nodig een vijver, welke in voorkomende gevallen moet kunnen dienen als nooduitlaat voor de riolering, terwijl 's winters op deze vijver een beschutte ijsbaan, vooral voor kinderen, kan worden aangelegd, en verder op deze merendeels laag gelegen terreinen door het aanbrengen van een eenvoudig plantsoen en bossages een mooi wandelgebied kan ontstaan. De uitvoering ervan vraagt weinig materiaal en veel arbeidsloon. En in een brief aan een van de potentiële verkopers van grond in het Lokveen schrijft de gemeente: 'Niet alleen is de uitvoering van dit plan gewenst uit een oogpunt van algemeen belang, maar ook als object ter bestrijding van werkloosheid’

In de gemeente Haren is tegelijkertijd, de gemeentearchitect (1931-1966) van Haren, Ulbe Nieuwenhuis (1901-

1988) bezig met een plan voor de aanleg van een tweetal wegen, de Poorthofsweg en de Lokveenweg, om zo de mogelijkheid te scheppen voor meer villabouw. Hij denkt daarbij ook aan een waterberging bij hevige regenval, omdat de riolering in zo'n geval de verwerking van het regenwater niet aan kan. Zo'n waterberging kan heel goed in een vijver gezocht worden en dat levert de gedachtensprong naar een plantsoen.

In dat memorandum uit 1932: Inzake werkverschaffing en steunverlening in de gemeente Haren is een geschikt werkobject gevonden in de terreinen van het zogenaamde Lokveen, zodat waar gewenst en bij zich uitbreidende bebouwing noodzakelijk ter plaatse een bassin tot waterberging buiten de riolen wordt verkregen. Hieraan heeft de raad het wenselijk geacht de aanleg van paden en plantsoenen te verbinden.

een plantsoen is een openbare ruimte met struiken en bomen, vaak met een waterpartij. (Wikipedia)

Voor de waterberging, de vijver, is land nodig en daarom ontwerpt de gemeentearchitect een plan met een grote en kleine vijver in de vorm van een eend. Over de smalle verbinding ertussen wordt een brug gedacht. Natuurlijk wordt het binnen de gemeente en het college van B en W overlegd en krijgt het bijval. Het plan krijgt een naam 'het Lokveen', een naam die voor het onderhavige stuk grond reeds bestaat. Globaal werd het gebied aangeduid met de naam 'Het Lokveen' en bepaalde kavels stonden bekend als het 'Lage Lokveen', 'het Veen' en het 'Bos Lokveen', terwijl in een oude acte een deel ook werd aangemerkt als "Boschenburcht". (bron: H. Werners).

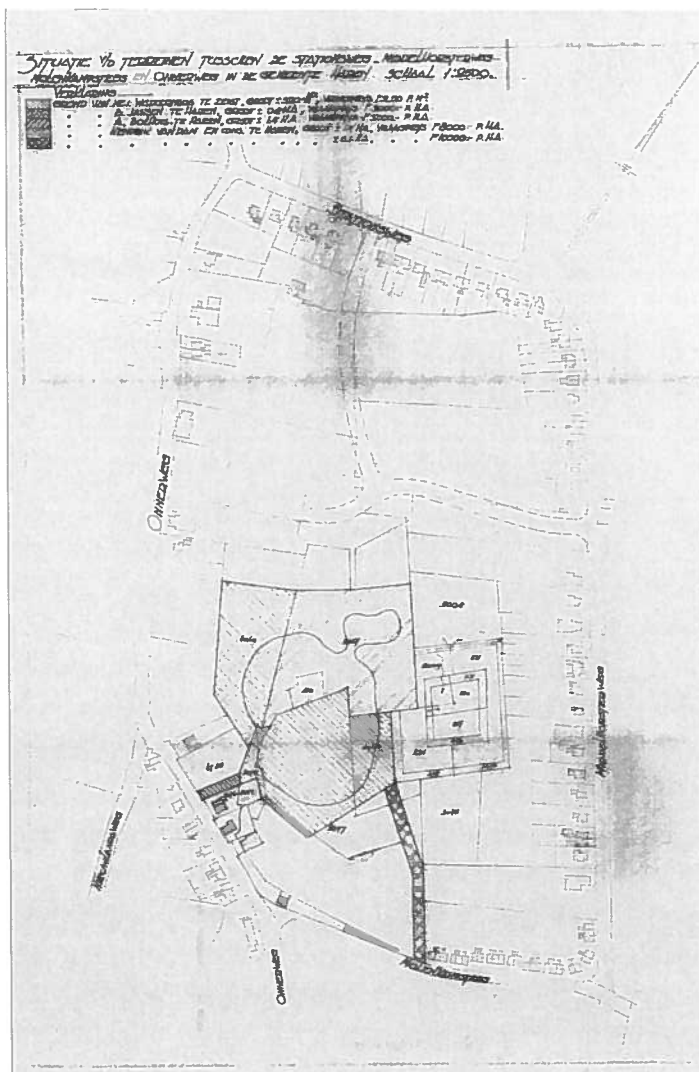
Van de “Bosschenburcht” is erg weinig bekend, op oude luchtfoto’s is nog en dubbele gracht te herkennen.

Lok is vezelig wollegras, dat op venige grond groeit. (Wikipedia)

Voor de realisering van het plan moet land worden aangekocht en ook dat wordt via het plan opgezet en uitgewerkt.

Aankoop land

Op de bijgaande tekening is globaal de vorm van de waterpartij aangegeven en ook aangegeven van welke eigenaar welk stuk(je) land moet worden aangekocht en met deze eigenaren wordt natuurlijk over de prijs onderhandeld. Na enige onderhandelingen wordt een akkoord bereikt, de gemeente heeft natuurlijk altijd nog de mogelijkheid om gronden te onteigenen wegens het algemeen belang (de waterberging).

Situatie van de aan te kopen terreinen uit dossier 2892 van de gemeente Haren

Maar dat is niet nodig, de eigenaren: Mej W.C. Doornbos uit Zeist, en de heren B. Jansen, A. Bolhuis en Hen-

drik van Dam, alle drie uit Haren, stemmen in met de verkoop in voor de overeen gekomen prijzen.

Op de tekening zijn ook aangegeven de nieuw aan te leggen wegen, alsmede de toegangen tot het plantsoen: een aan de Onnerweg, een aan de Molenkampsteeg en een aan de ontworpen en nog niet benoemde Lokveenweg, waarvoor niet apart grond hoefde te worden aangekocht. Voor de aan te kopen grond wordt een totaal bedrag van f 12.400 geraamd en de gemeentearchitect begroot voor de aanleg van het plantsoen een bedrag van f 23.800. In de vergadering van de gemeenteraad op 30 augustus 1934 aanvaardt de raad van Haren het voorstel van de Burgemeester en Wethouders om het weiland het ‘Lokveen’ te kopen en daarvan een plantsoen met waterberging te maken. (‘Het Vaderland’ van 31 augustus 1934).

PLANTSOEN TE HAREN.

De gemeenteraad van Haren bij Groningen heeft gisteren besloten tot aankoop van gronden in het zogenaamde Lokveen voor f 12,400. De bedoeling is dit terrein bij wijze van werkverschaffing te doen aanleggen tot plantsoen, waarvan de kosten zijn geraamd op f 23,300.

Uitvoering

Na het akkoord van de raad wordt het plan uitgewerkt. De bedoeling van B. en W. om het plantsoen bij wijze van werkverschaffing te laten aanleggen wordt gehonoreerd en de gemeentearchitect kan aan de slag. Tijdens de uitwerking krijgt de burgemeester, die woont aan de Terborgsteeg, nu Weg voor de Jagerskampen, bezoek van zijn overbuurman, de heer Benedictus Hendricus Mekel, oud textielfabrikant -eigenaar van een fabriek in Groningen. Deze woont op de hoek van de Julianalaan en de Terborgsteeg, nu de Prins Bernhardlaan. Hij heeft achter zijn huis een hertenkamp op een stuk terrein langs het ‘kerkpad’, aan wat later de Oude Hoflaan wordt en wil daar wel vanaf en vraagt of een hertenkamp niet in het plantsoenplan kan worden opgenomen.

Reeds in 1928 heeft de toenmalige Vereniging voor Vreemdelingenverkeer gevraagd grond ter beschikking te stellen om een hertenkamp aan te leggen, waarop de gemeente afwijzend heeft beschikt. (Nieuwsblad van het Noorden 1928)

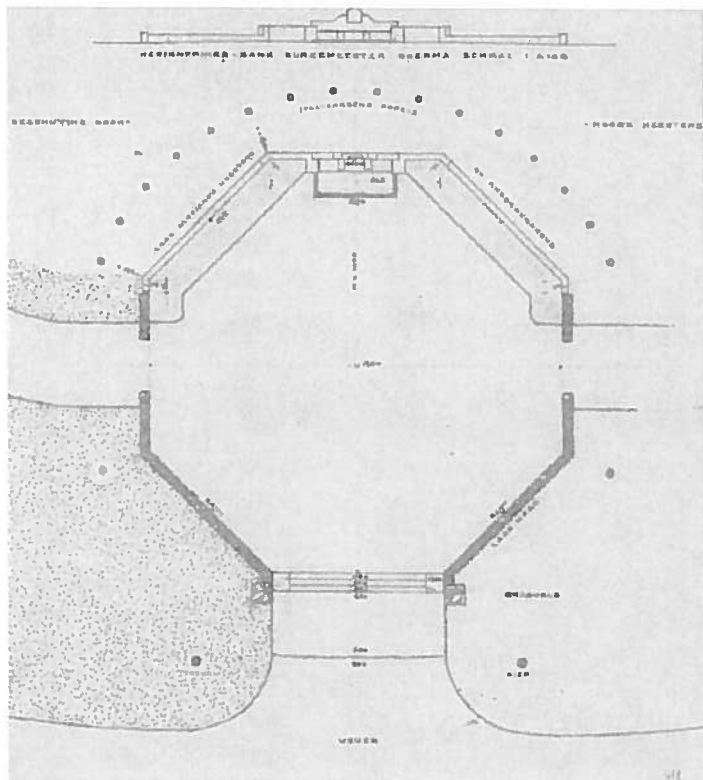
Burgemeester Boerema ziet daar nu wel wat in, het verhoogt de waarde van het plantsoen en gaat akkoord, gemeentearchitect Nieuwenhuis neemt een hertenkamp mee in zijn plan. In de herfst van ’34 en vooral daarna in 1935 en 1936 wordt er aan het plantsoen gewerkt.

Vooral de gemeentelijke tuinman Nicolaas Bakker (ook bekend als 'Boompie Bakker') van de Molenkampsteeg, weert zich bijzonder, bedenkt oplossingen voor ontstane problemen en regelt veel.

Werkverschaffing

In het kader van de werkloosheidsbestrijding wordt het werk uitgevoerd door werklozen, waarvan de gemeentelijke werklozen bij voorkeur worden tewerk gesteld.

Er wordt door soms wel 100 man tegelijk gewerkt aan de vijver en het plantsoen, vele uren werden er bijgehouden, waarbij het uurloon 36 cents bedroeg. De vijver werd gegraven, de uitgegraven grond werd over de rest van het terrein verdeeld, de bomen geplant, het gras gezaaid, de paden aangelegd. Ook het hertenkamp werd aangelegd met een voedselberging etc.

Situatietekening van de Burgermeester Boeremapark te Haren.

RAG toegang 1585, inventarisnr 60, tekeningen herinneringsbank Mr. D. Boerema, architect R.A. Wittop Koning.

Burgemeester Mr. Dirk Boerema

Begin 1935, op 1 februari (in het jaar dat hij 25 jaar burgemeester van Haren zou zijn) overlijdt plotseling de burgemeester Dirk Boerema (1897-1935). Zijn overlijden wordt algemeen betreurd wegens zijn inventiviteit en daadkracht en al spoedig na de begrafenis wordt er een comité ter nagedachtenis gevormd. Voorzitter van het comité is de plaatselijke notaris Jhr. van Andringa de

Kempenaer. Het comité komt op het idee om het plantsoen, dat nu wordt aangelegd, naar de overleden burgemeester te noemen, en om de burgemeester te gedenken wordt aan een 'monumentale' bank in het onderhavige plantsoen gedacht. Architect Adrianus Rudolphus Wittop Koning (1878-1961) te Groningen, die vele villa's in Haren onder meer langs de Rijksstraatweg ontwierp, wordt gevraagd zo'n bank te ontwerpen. Er wordt geld ingezameld en de aanleg ervan wordt in 1935 meegenomen in de uitwerking van het plantsoenplan.

Flora en fauna in het plantsoen

Het 'plantsoen' dat 'park' zou worden was aangelegd in Engelse landschapsstijl en in de beplanting werd gestreefd naar diversiteit. De oorspronkelijke beplantingschema's zijn niet meer terug te vinden, maar heden ten dage heeft het Boeremapark nog een grote diversiteit aan (oude) bomen. Zo zijn er te bewonderen de amberboom, beuk, els, es, esdoorn, gele bergiep- aanplant maart 2014, gele treurwilg, geoorde wilg, Japanse esdoorn, Japanse Kornoelje, Japanse notenboom, Libanonceder, magnolia, moerascypres, moeraseik, papierberk, Perzisch ijzerhout, plataan, rode berk, rode paardenkastanje, ruwe berk, schietwilg, sierappel, tamme kastanje, taxus, tupeloboom- aanplant november 2014, vleugelnoot, winterlinde, witte esdoorn, witte paardenkastanje, zomereik, zuileik, zwarte den.

Eind 1936 naderde het werk de voltooiing, en konden de dieren worden overgebracht. Het Nieuwsblad van het Noorden van 23 september 1936 geeft daarvan een verslag en bezoekt tevens het bijna gereedgekomen plantsoen:

Overbrenging herten voor het hertenkamp in het Lokveen.

Gisteren is een aanvang gemaakt met het overbrengen van de herten van hun verblijfplaats achter de villa van den heer Mekel naar het nieuwe hertenkamp in het gemeentelijk plantsoen in het Lokveen. Een mooie ruimte is hiervoor afgericheld met schuin opstaande eiken palen, die onderling zijn verbonden, terwijl aan den binnenkant een sloot is uitgegraven, op een enkele plaats verbreed tot een vijver, waarin steeds voldoende water zal zijn. Een mooie graszode met gras van voldoende kwaliteit en hoeveelheid, bedekt het veld binnen de omheining, waarin tevens een schuilplaats is gebouwd. Aan twee kanten zijn hierin openingen gelaten om te kunnen zorgen, dat de beesten bij mogelijk gevaar kunnen wegvlugten. Dit schijnt ook noodig te zijn om de dieren te bewegen het hok in te gaan. Het vangen van den grooten hertenbok moest met een lasso plaats vinden, waarna hij aan de pooten gebonden werd, de andere herten werden gewoon gevangen in een soort val. Gisteren zijn er op deze manier zes gevangen en overgebracht naar het nieuwe hertenkamp, waar de dieren zich uitstekend op hun gemak schijnen te gevoelen. Vandaag zullen de overblijvende vijf worden getransporteerd. De herten mochten zich aan het Kerkpad steeds in een druk bezoek verheugen vooral van de zijde van de jeugd, en wij veronderstellen, dat dit in het nieuwe plantsoen in niet mindere mate het geval zal zijn. Het nieuwe plantsoen zelf is ook reeds gedaan en van wien indertijd ook de stuwwerk uitging om deze omgeving te herscheppen in een lustoord, waar de Hareners een ideale wandelgelegenheid zouden vinden, en des winters, vooral de jeugd, een prachtig beschutte ijsbaan op de vijver zou aantreffen.

Dhr. Meer werd dank gebracht bij zijn hulp bij het overbrengen van de herten. Daarnaast boden ingezetenen van Haren ook dieren aan: Dhr. Jac. Ottens, tuinder

en veehouder, bood samen met de VVV drie ganzen aan en de vereniging van pluimveehouders een koppel zwanen.

Er was in de krant (Nieuwsblad van het Noorden) al een aankondiging verschenen dat de overdracht van de Mr. D. Boeremabank zou plaats hebben op 16 oktober 1936

Opening

Op de middag van 16 oktober 1936 om een uur of drie gebeurde het dan, in aanwezigheid van de weduwe van Mr. Boerema, de broer van Mr. Boerema dhr. Eltjo Boerema, steenfabrikant te Uitwierde, de nieuwe burgemeester Mr. Hubert Nauta, sinds 24 mei 1935 burgemeester en andere hoogwaardigheidsbekleders, maar ook ingezetenen uit Haren, die tijdens diens leven op een of andere wijze met Mr. Boerema, tijdens zijn vervulling van het burgemeestersambt, in aanraking waren gekomen. Via de ingang aan de Molenkampsteeg kwamen de genodigden samen rond de bank, waar als eerste spreker de voorzitter van het comité het woord voerde en in gloedvolle bewoordingen de overleden burgemeester en zijn werk herdacht en vervolgens voorstelde het plantsoen de naam van Burgemeester Boeremapark te geven en daarna de monumentale bank aanbood aan het gemeentebestuur, in de hoop dat velen tot in lengte van dagen zouden kunnen profiteren van deze bank.

een park is een openbaar terrein met bomen en paden waar mensen komen om hun vrije tijd door te brengen (Wikipedia)

De burgemeester, Mr. Nauta verzekerde, dat de hulde die de vorige spreker aan de overleden burgemeester bracht, het gemeentebestuur uit het hart gegrepen is. 'Het is een huldeblijk, treffend van eenheid met de omliggende natuur en het gemeentebestuur aanvaardt het gaarne en zal het tot in lengte van dagen als een goed huisvader met zorg omringen'. Hij vond het een gelukkig idee om een bank als aandenken in het park te plaatsten, 'er bestond werkelijk geen beter idee'. Het gemeentebestuur had besloten het park **Mr. Boeremapark** te noemen.

'Burgemeester Boerema nam het initiatief om voor zijn geliefde Harenaars een 'lustwarande' te maken van een 'onaanzienlijk stuk weiland'. Hij heeft de realisering niet meer mee mogen maken, maar wel de moeilijkheden, verbonden aan de voorbereiding uit de weg geruimd'. Hij

stelde het park voor het publiek open en verwachtte dat de gebruikers het met welwillende zorg zullen behandelen

De burgemeester bracht dank en hulde aan de tuinman Bakker, die een groot aandeel in de in de totstandkoming heeft gehad. Dhr. Nicolaas Bakker, gemeentetuinman, woonde aan de Molenkampsteeg, vlak naast de ingang naar het park. De broer van Mr. Boerema sprak nog een woord van dank, en gaf de verzekering dat de familie diep getroffen was over wat hier door de Harenaars was gedaan. Na de toespraken maakten de genodigden onder leiding van de burgemeester een rondgang door het nieuwe park en ontdekten de nieuwe bewoners- de dieren en de bomen etc.

De voorzitter van het herdenkingscomité tijdens zijn inleiding

*De aanwezigen luisterden aandachtig naar de speeches bij de opening op 16 oktober 1936
(Nieuwsblad van het Noorden 17-10-1936)*

Tijdens de rondgang kwamen de ganzen de nieuwsgierigen al tegemoet

Ook in het hertenkamp was volop levendigheid (foto dhr Begeman)

Het hertenverblijf stond al klaar

Ook van de Mr. Boerema bank werd al snel gebruik gemaakt! de dames Dien van Dam-Eisses en Maaike van Dam-Dijkstra zochten het hoger op. Foto dhr Dick van Dam uit 1938

Totale kosten

Naast de aankoop van het terrein werden de volgende kosten gemaakt:

in 1934 aan lonen	fl 3627,50
in 1935 „	fl 19464,46
in 1936 tot juni	fl 5582,06
	-----+
subtotaal	fl 28672,02
aan verschotten 15%	fl 4304,10
	-----+
totaal	fl 32978,12

Op basis van de lonen kunnen we narekenen dat er ongeveer 80.000 uren gewerkt zijn voor een uurloon dat toen 36 cts bedroeg. Verschotten zijn indirecte kosten, leges, tekeningen, en dergelijke. (uit het dossier van de gemeente Haren)

Onderhoud en veranderingen

Nu het park gereed was, was er natuurlijk nog genoeg te doen. Er werd een onderhoudstuinman en dierenverzorger gezocht en aanloopproblemen moesten opgelost worden. De hertenkamp dreigde soms overbevolkt te worden. Zo werden In 1938 3 hertenbokken overgebracht naar Veendam. Ook andere dieren kregen een nieuwe woonplek. In 1963 verhuisden een aantal paren eenden naar de vijver bij het pand Rijkspolitie in villa Gelria in Groningen, in 1964 drie herten naar Beatrixoord en in 1969 koopt Haren 1 damhert en 4 damhert kalveren.

Parkwachter en dierenverzorgers waren achtereenvolgens de heren Engels, Piet Wolters die het samendeed met Cor Scholtens, Nicolaas Bakker en Ubel Medema. Speciale dierenverzorgers in de loop der tijd waren Willem Bakker, Henk Bultstra en Erik Buivenga. Ook zijn de dieren een tijd verzorgd door vrijwilligers, waarvan een nu nog aan de Lokveenweg woont.

Mw. G. Eggens-Wolters schrijft,

“Onze pa, de heer Piet Wolters, te Onnen was werkzaam bij de gemeentewerken te Haren.

Op zondagmorgen, voor hij naar de kerk ging, fietste hij altijd door het Boeremapark of alles daar okay was. Maar twee keer was dat niet het geval en heeft hij kinderen uit de buurt uit de vijver gevist. Gelukkig net op tijd, want toen konden velen nog niet zwemmen. Het water droop uit zijn zondagse pak en de kerkdienst was inmiddels voorbij.

Onze pa was met het Boeremapark, de herten, eenden, ganzen en alles wat daar groeide en bloeide zeer verweven. Het was 'zijn park'. Sinds een hele tijd heeft zijn kleinzoon (Cor Harms) het stokje overgenomen en daarbij de liefde voor het Boeremapark. Met een hele groep wordt het park in ere hersteld. Met zagen, snoeien, kappen en knippen. Alles wat er nodig is voor het behoud. En bij koud weer broodjes met een heerlijk bord erwtensoep. Wij als dochters van de familie Wolters en onze mannen vinden het heerlijk dat een groep mensen zich hier zo voor inzet"

Piet Wolters heeft vanaf de oplevering van het park in 1936 tot en met 28 maart 1974, bijna 40 jaar lang het park en de dieren verzorgd.

Piet Wolters 1955

Piet Wolters vlak voor zijn afscheid in 1974

Tijdens de strenge (oorlogs) winters werd er op de vijver geschaatst, trouwens al eerder voordat het Boeremapark er was, stond het veld soms onder water en bevroor het zodat een prima ijsvloer ontstond.

Van het park werd druk gebruik gemaakt, maar ook al gauw kwamen er klachten over de uitwerpselen van de ganzen die de voetpaden besmeurden en ook de paden zelf waren bij nat weer moeilijk te belopen. Verder waren er natuurlijk wandelaars, maar veel omwonenden waren er nog niet. Uit een luchtfoto uit de oorlog, genomen in

1945, blijkt dat er nog niet veel woningen rondom het park waren gebouwd, maar dat zou na de oorlog wel anders worden.

De luchtfoto, in de oorlog gemaakt om de Duitse tankgrachten etc. te ontdekken, laat ook het Boeremapark zien. Een uitsnede van de topografische kaart van 1953 geeft hetzelfde beeld

De burgemeesterswijk is er nog niet, het park echter wel! een gedeelte van de topografische kaart van 1953

De uitsnede uit de luchtfoto van februari 1945

Vaag is te zien dat naast het park een dubbele gracht aanwezig is, vermoed dat het de resten zijn van de 'Bos-schenburcht' welke vroeger daar zou hebben gelegen. Andere indicaties daarvoor zijn de naam van de weg: Poorthofsweg en ook de naam Ol Börg van de in de jaren vijftig van de 20e eeuw verdwenen boerderij van de familie Bazuin aan de Middelhorsterweg.

Aan de Lokveenweg waren aan de zuidkant alleen ter weerszijden van de ingang villa's gebouwd en aan de noordzijde van de Lokveenweg en hier en daar aan de Poorthofsweg. Het 'kabouterdorp' het bejaardencentrum 'de Mikkellhorst' was nog niet aangelegd en ook de Pieter Wieringaweg was er nog niet. Maar de jeugd had het park al wel gevonden, getuige de mededeling in de krant:

Burgemeester Boerema-park.

Na de openstelling van het **Burgemeester Boerema-park** — voormalig Lokveen — voor het publiek hebben talrijke ingezetenen en personen van buiten de gemeente dit mooie park bezocht. Teneinde mogelijk vandalisme te voorkomen, is bepaald, dat kinderen beneden 14 jaar niet worden toegelaten, tenzij in gezelschap en onder geleide van volwassenen. Wanneer er dan iets gebeurt wat niet in de haak is, kan de politie altijd terug-grijpen op verantwoordelijke personen. Teneinde de rust voor wandelaars te verhoogen, is bepaald, dat rijwielen niet in het park mogen worden meegenomen. Bij de ingangen zijn met het oog daarop fietsrekken geplaatst.

Ook honden worden geweerd, zoodat ook de watervogels veilig zijn en de herten niet verschrikt worden door hondengeblaf.

De politie heeft opdracht streng de hand te houden aan bovenstaande bepalingen.

Uit het Nieuwsblad van het Noorden 16-11-1936

Burgemeester Boeremapark.

Het **Burgemeester Boeremapark**, gelegen in het centrum van Haren, trekt ook met de mooie herfstdagen veel bezoek. Aan de ingangen, zoowel bij den overweg als bij de Molenkampsteeg zijn thans ter weerszijden muurtjes met gemetselde palen aangebracht, waartusschen ijzeren draaiekkens.

In de bevolking van het park is den laatste tijd eenige verandering gekomen. In het hertenkamp zijn een viertal jonge hertjes geboren. In totaal is het aantal herten daardoor op 15 geklommen.

De stand van de watervogels kan niet op vooruitgang bogen. De in den vijver aanwezige zwanen, gansen en eenden hebben niet gebroed. Daarentegen is een zwaan onlangs dood gevonden. Het bleek, dat het dier bij het voedsel een ijzerdraadje had ingeslikt, waardoor het aan inwendige verbloeding is gestorven.

Uit het Nieuwsblad van het Noorden 04-10-1937

Overigens niet alleen de jeugd en hondenbezitters, en ook de fietsers. Daarom werden naast andere maatregelen ook toegangshekken geplaatst. Mede om deze reden zijn er in dit jubileumjaar opnieuw, maar nu wit geverfde houten, ingangshekken geplaatst.

Het gebruik van het woord 'overweg' zou mogelijk kunnen verwijzen naar een smalspoor, aangelegd en gebruikt bij de aanleg van het park (bron: dhr Piet Oldenburger)

Er werden ook al verbeteringen en aansluiting op de wegen rondom het park aangelegd.

Onnerweg.

Op 5 Januari 1937 heeft de aanbesteding plaats gevonden betreffende de verbetering van den Onnerweg van Molenkampsteeg tot Kerkstraat, en in aansluiting daarmede van de Molenkampsteeg. Deze wegen in de nabijheid van Haren, welke thans gereed zijn gekomen, zijn de laatste, welke van een modern wegdek zijn voorzien. Hiermede is inderdaad een belangrijke verkeersverbetering tot stand gekomen. Een keurig wandelpad is aangelegd om de talrijke wandelaars in deze omgeving, waarin men ook de ingangen aantreft van het schitterende **Burgemeester Boeremapark**, een rustig genieten van de natuur mogelijk te maken. Dit wandelpad is niet, zoals vrijwel overal elders, voorzien van een grintbedekking, maar hierop is aangebracht een flinke laag hoogovenslakkenzand.

Tusschen wegverharding — asfaltbeton — en wandelpaden is een groene strook aangebracht, waarin wilde roos is aangeplant. Hierdoor zal de weg een meer landelijk aspect behouden.

Uit het Nieuwsblad van het Noorden 21-07-1937

Na Wereldoorlog II

werd de 'burgemeesterswijk' ontwikkeld. Omdat de straten verwijzend naar vroegere burgemeesters van Haren wegen werden genoemd, 'moest' de Remmingalaan een 'gewone' weg worden. In die wijk werden woningen van naoorlogse architectuur gebouwd, vooral architect Zondag uit Hoogeveen ontwierp er woningen voor het toenmalige Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. Ook het Boeremapark kreeg een opknapbeurt: de Nederlandse Heidemij kreeg opdracht om voor f 400.000,= voetpaden te verharden, de waterranden te verbeteren, etc.

Nieuwbouw en verbetering

Op 3 oktober 1951 werd het bestemmingsplan 'Burgemeesterwijk' goedgekeurd. Daarbij werd de bebou-

wing ten zuiden van de Molenkampsteeg geregeld. Ook werd toen de Molenkampsteeg aangepakt. De straten als Remmingaweg, van Trojenweg, de Sitterweg en Quintusweg werden aangelegd en de Middelhorsterweg werd verlengd. Ook ten oosten van het Boeremapark werd een plan ontwikkeld: een bejaardencentrum' de Middelhorst' en daarbij bejaardenhuisjes, ontworpen door architect Nicolai uit Emmen;

Aan de Parkweg ter hoogte van de Middelhorsterweg kwamen een aantal huizen voor oud-verpleegkundigen, een herdenkingssteen in de westkop-gevel van een der huisjes herinnert aan de officiële opening.

Drs C. A. E. Volckman: Gezondheidszorg in Haren, Harener Historische Reeks, nr 13, 2000

Aan de Grachtwal en Burchtdam kwam woningbouw en ook aan de Parkweg werd gebouwd. Toen werd ook de ingang vanaf de Molenkampsteeg verlegd. Het park werd ook aangepakt. De Nederlandse Heidemij, maakte een verbeterplan.

Er waren in 1951 plannen om de muziektempel aan de Emmalaan te verplaatsen naar het Boeremapark Volgens het Nieuwsblad van het Noorden namen ze in mei 1951 'vastere vormen' aan. Het zou gaan om een 700 vierkante meter grasveld 'dat reeds tot het Boeremapark behoort'

En net zoals bij de aanleg in de dertiger jaren is het Boeremapark ook in de tachtiger jaren een 'project in het kader van het terugdringen van, in dit geval, de jeugdwerkeloosheid. De aankomende omgevingsvaklui Jan Klok (28) en Harry Tuinstra (23) zijn vorige week samen met tien andere collega's begonnen met het opknappen van het Boeremapark in Haren. Ze zijn door het bedrijf Heidemij. Uitvoering in het kader van het werk-leerproject omgevingsvakman aan het werk gesteld. De bedoeling is dat ze aan het eind van de opleiding een vaste baan bij dit bedrijf krijgen (Nieuwsblad van het Noorden 14-12-1989).

HAREN — Werknemers van de Heidemij zijn deze week begonnen met het opknappen van het Burgemeester Boeremapark in Haren. In het voorjaar moet het karwei af zijn. De kosten van het project bedragen 405.000 gulden. De tien werknemers van Heidema zijn in het kader van het leer-werkproject 'Omgevingsvakman Provincie Groningen' aan het werk gesteld. In het park rondten de nog een jaar geleden langdurig werklozen, het praktisch deel van hun opleiding af. Het Burgemeester Boeremapark, dat in 1935 is aangelegd, is in de loop der jaren zwaar aangetast. Een groot aantal bomen moet gerooid worden, omdat ze verrot zijn of door ijzel zijn aangetast. Datzelfde geldt voor de groene struiken. Daarvoor in de plaats planten	de werknemers bloeiende struiken. I R. Bouwrichter, marktmanger van de Heidemij, zegt dat ook de brug nodig aan vervanging toe is. "Die is helemaal verrot. Er is besloten geen tropisch hardhout te gebruiken, maar een ander soort hout dat geen schade aan het milieu toebrengt. Van dit materiaal maken werknemers van Heidema ook een nieuwe schutting om de vijver." Behalve het opknappen van het park, is het de bedoeling het park aan te passen voor gehandicapten. Bij de visvijver komen drie steigers zodat gehandicapten in een rolstoel bij het water kunnen komen. Momenteel is dat niet mogelijk, omdat er gras ligt. Bovendien worden alle wandelpaden verhard.
--	--

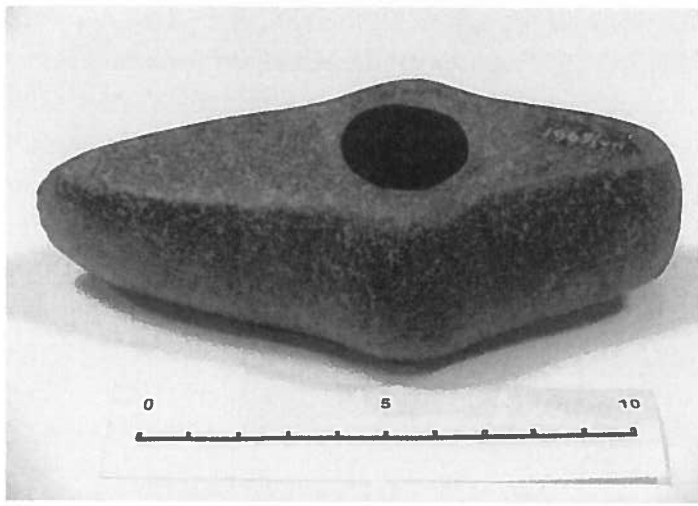
Sporen uit de Steentijd in het Boeremapark

In 1936 werd het Boeremapark officieel geopend.

'Van een stuk drassig onaanzienlijk weiland werd een prachtig park gemaakt', aldus het Nieuwsblad van het Noorden van 17 oktober 1936. In 1951 werd een ingang aan de Onnerweg gemaakt en aan de Parkweg.

De ingang naar de bejaardenwoningen via de Middelhorsterweg werd in 1953 gemaakt bij het gereedkomen van het 'kabouterdorp'. Tijdens deze werkzaamheden werd een hamerbijl uit de late steentijd gevonden.

Door de onbekende vinder werd de bijl geschonken aan de heer Boelens, die destijds werkzaam was op de begraafplaats 'Het Esserveld'. De bijl is in 1965 aangekocht door het Museum van Oudheden voor Provincie en Stad Groningen.

(met dank aan Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis, Ernst Taayke)

De 'Boeremabijl' wordt omschreven als 'fraaie strijdhamer van geelgroenzwart vezelig gesteente (Diabaas)', aldus de inventarislijst van het museum. De bijl verbleef vervolgens in het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis en is nu te bekijken (tot 2016) in het Hunebedcentrum in Borger. De bijl is gemaakt en gebruikt in de periode tussen 2400 en 2000 voor Christus.

(met dank aan Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis, Ernst Taayke) De steentijd of neolithicum is het begin van akkerbouw en veeteelt en het ontstaan van permanente nederzettingen. Jagen, vissen en verzamelen was nu niet meer de voornaamste bron van voedselvoorziening zoals in de eeuwen daarvoor. Men gebruikte aardewerk en geslepen stenen bijlen. De eerste boerengemeenschappen in Nederland vestigden zich rond 5300 v. Chr. op de lössgronden in Zuid-Limburg. Noord-Nederland werd toen nog bewoond door nomadische jagers-verzamelaars. Rond 4900 v. Chr. deed een vroeg neolithische cultuur van jagers, vissers en verzamelaars zijn intrede die zich ook bezig hielden met kleinschalige akkerbouw en veeteelt. Uit het vroeg en midden Neolithicum zijn er geen vondsten in Haren bekend. In het late neolithicum (2850-2000 v. Chr.) (de periode van de 'Boeremabijl'), concentreerde de bewoning zich in grotere nederzettingen dan in het midden neolithicum het geval was. De hamerbijl van het Boeremapark is niet de enige uit die periode die in Haren gevonden is.

Zo is er een hamerbijl uit het late neolithicum gevonden aan de Emmalaan in Haren (beekdal van de Drentsche Aa), eentje in de buurt van het hunebed bij Noordlaren en drie hamerbijlen in het gebied ten oosten van de Appelbergen (Nota Archeologiebeleid gemeente Haren, februari 2012. Auteurs: J. Molema, M. de Jong, A. Mennens-van Zeist). De bijlen zijn afkom-

stig uit de Enkelgrafcultuur. Het woord zegt het al, in deze cultuur werd er slechts een overledene in een graf geplaatst. Waarschijnlijk is de 'Boeremabijl' uit een dergelijk graf afkomstig. De bijl lijkt te gaaf om daadwerkelijk gebruikt te zijn, maar is meegegeven als grafgift. Grafheuvels lagen langs de weg/paden en ook de zgn. 'veenwegen' buiten de nederzetting die bestond uit huizen van 10/11 meter waarin mens en dier in dezelfde ruimte verbleven. We moeten ons hier geen 'dorp' bij voorstellen maar een verzameling verspreide huizen. Het was meestal een 'bedoeining' met meerdere bijgebouwen waar ouders en volwassen kinderen gezamenlijk woonden, veilig en voordelig (met dank aan Nadine Lemmers Hunebedcentrum Borger). Andere sporen uit het (verre) verleden zijn er tot op heden niet in het Boeremapark gevonden. Er zijn echter wel aanwijzingen en verhalen dat in (de omgeving van) het park een middeleeuwse burcht of borg gestaan zou hebben. Op oude topografische kaarten lijkt een vierkant van grachten zichtbaar dat de burcht omsloten zou hebben. Ook de naam van een boerderij De Ol Börg aan de Middelhorst lijkt er naar te verwijzen. De naam zou verwijzen naar de resten van de borg die ooit op hun grond achter de boerderij stond. Een eeuw geleden waren daar brokken van fundamenteën nog van over en gedeelten van de slotgracht, vermoedelijk op de plaats van de vijver in het tegenwoordige park. Anders dan andere borgen die in de omgeving gestaan hebben, was over deze heel weinig bekend. Alleen op een kaart uit 1760 staat hij vermeld als De Horst (bron: Old Go, jaargang 2, maart 2011).

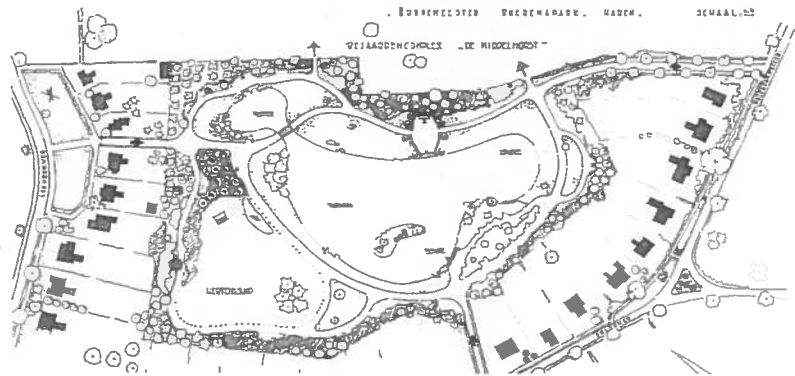
De verdwenen ingang aan de Molenkampsteeg, nu Parkweg, foto uit 1937 uit het fotoarchief van Groningen

A black and white photograph of a pond or lake. In the background, a bridge spans across the water. The foreground is filled with the silhouettes of trees and foliage, some of which are reflected in the water. The water surface shows some ripples and reflections.

Toen de werken klaar waren maakte de gemeentearchitect en directeur Gemeentewerken Nieuwenhuis een artikel klaar voor het Technisch Gemeentebld jaargang 21, d.d. 2 februari 1956, nu 60 jaar geleden, uit het dossier van de gemeente Haren.

Zo staat het voor mij wel vast dat het roolen van de brandnetels uit de bermen van wegen moeilijk een passende en evenmin een productieve arbeid kan worden genoemd. Gelukkiger was de gemeente Haren met de aanleg van het Burgemeester Boeremapark. De gronden waarop het park werd ontworpen noemde men in de volksmond „het Lokveen”. Deze naam zegt al genoeg

Het is voor degene die er bij de aanleg passende arbeid vonden een genoegens „hun” werk op de wekelijkse rustdag te bezoeken — al of niet vergezeld van kinderen —, des zomers om er op een der vele banken een poosje te

De uitvoering vroeg buiten de grond een uitgave van 40.000,— en „deze” uitgave is om meer dan een n.m.m. zeer verantwoord.

Siervaas

In het park staat een siervaas. Niemand weet hoe lang hij er al staat. De herkomst is onbekend, maar toch staat hij daar als achtergrond voor (niet alleen) jongeren die steun zoeken voor een foto. In de loop van de tijd is de deksel op de siervaas verdwenen. De laatste foto in is april 2016 gemaakt. Het verhaal gaat dat de vaas afkomstig zou zijn van een landhuis van de familie Quintus. De familie zou de vaas, afkomstig van het huis de Kamp in Groningen, hebben laten overbrengen naar het Mr Boeremapark. Niemand kan het verhaal echter bevestigen.

Jan Geertsema en Samuel Koster zoeken steun bij de vaas,
foto mw Annie Hendriks.

Ziet u dat de deksel van de vaas inmiddels is verdwenen?
foto R. van Wijk Boeremapark april 2016

Fontein

In het jaar 2000 werd in de vijver een fontein aangebracht, waarmee een wens van veel inwoners van Haren werd vervuld. Door de fontein werd het beeld van het park verlevendigd en voor de visstand was beweging in het water goed doordat verse lucht werd ingebracht.

Dieren

Er was in het park natuurlijk ruimte voor dieren: Er woonden (dam)herten in de hertenkamp met als medebewoners door de jaren heen in verschillende samenstelling geiten, hanen, kippen pauwen, een zwart zwanenechtpaar, het hangbuik-zwijntje Honey, Twentse Landganzen (dit is het oudste en nog enige overgebleven Nederlandse ganzenras), (muskus) eenden en zwanen. De witte tamme ganzen lopen vrij rond in het park. Ze zijn eigenlijk afstammelingen van de grauwe gans. De Canadese gans verblijft tijdens de ruiperiode in het voorjaar in grote aantallen tijdelijk in het Boeremapark. Ook nijlganzen hebben het park tot woning gemaakt, evenals wat muizen ratten en een enkele verwilderde kat. In het park wonen en woonden verschillende soorten 'tuin' vogels, variërend van veel voorkomend tot bijzonder.

Bijzondere vogels

Dr. Fop I. Brouwer was landelijk bekend van een tweeweekelijkse rubriek bij de VARA: *Langs ongebaande wegen - Drs. Fop I. Brouwer neemt ons mee naar buiten*. De meeste bekendheid kreeg hij vanwege zijn medewerking aan het wekelijkse programma van Bert Garthoff op de zondagmorgen, dat zomers *Weer of geen weer* en 's winters *Ijs en weder dienende* heette en vanaf 1955 werd uitgezonden. Hij sloot zijn praatjes altijd af met de gevleugelde woorden: *al wat leeft en groeit en ons altijd weer boeit*. Hij woonde in Haren en wandelde geregeld in het park, hij woonde immers in de buurt, eerst aan de Poorthofsweg, later aan de Stationsweg. In 1942 (Nieuwsblad van het Noorden 19-03-1942) signaleert hij in het park de Pestvogels. 'In troepjes van 30 tot 40 stuks hebben we ze geregeld bij ons in de buurt kunnen waarnemen. Vooral in het bekende Boeremapark te Haren, waren ze geregeld voor de lens van den kijker te krijgen' In 2015 werd overigens ook een pestvogel in het park gezien (bron: www.boeremapark.nl). Het Boeremapark door de ogen van Jorn Zeiler.

In mei 1958 zag Dr. Brouwer er een zeldzame 'kwak', een broedvogel die weinig in Nederland voorkwam:

"Nauwelijks teruggekeerd van onze Pinkstervakantie op de Veluwe, kreeg ik een telefoontje van de burgemeester van Kampen, die — in Haren logerende — een wandeling door het fraaie Boeremapark had gemaakt en daar een zeer merkwaardige vogel had waargenomen, die hij niet onmiddellijk kon thuis brengen. Het dier wandelde langs de rand van de vijver, had ongeveer het model van een roerdomp, doch was

heel anders getekend. Op een zeker ogenblik ging de vogel op de vlerken en streek toen neer in een der elzebomen op het eilandje in de vijver, waar het dier heel rustig ging zitten om toilet te maken. "Het gevolg van dit telefoontje was, dat wij samen nog eens zijn gaan kijken. Met behulp van de kijker konden wij de vogel heel mooi bespieden en het dier zat er zo rustig bij, dat het wel leek alsof het steeds in deze omgeving had vertoefd. Het was een zeer verrassende ontdekking, want de vogel bleek een kwak te zijn en dat is in ons land een zeer zeldzame broedvogel". "Uit het voorgaande volgt, dat zelfs een betrekkelijk klein park in de bebouwde kom pleisterplaats voor zeer zeldzame vogels kan zijn en dat iedereen zulke curiositeiten op vogelgebied kan waarnemen, wanneer het geluk een beetje met ons is!" (Nieuwsblad van het Noorden, 31-05-1958). En in dezelfde krant in (07-08-1984) verwijst hij nog eens naar deze gebeurtenis:

"Ruim 25 jaren geleden, toen ik nog aan de Poorthofsweg in Haren woonde, kwam de , toenmalige burgemeester van Kampen — Mr. Berghuis, wiens moeder een van onze buren was — mij waarschuwen, dat zich in het bekende *Boeremapark* in onze woonplaats een merkwaardige; vogel ophield. Ik ben toen onmiddellijk poolshoogte gaan nemen en daarbij bleek mij, dat het om een kwak ging. Kwakken behoren tot reigerachtigen. De vogel in het park was een eenzaam exemplaar, dat na enkele dagen weer vertrokken is"

Alco van Klinken observeert bij toeval bijzonder vogelgedrag. Het is een bijzonder gebruik van de rododendrons in het park. Koperwieken gebruiken de rododendrons als slaapplek .en laten zich, zo schrijft hij, niet verontrusten door passerende honden uitlaters of hangjongeren. Over hun slaapgedrag was weinig tot niets bekend en hij wijdde er een onderzoek aan (A. van Klinken: *De Grauwe Gors* 2001-4,pag 117-121).

Eenden

Een beeldbepalend element van het Boeremapark zijn de (witte) eenden en de verschillende soorten ganzen. Eendjes voeren is een van de attracties van het park. Hun uitwerpselen overigens een van de grootste ergernissen.

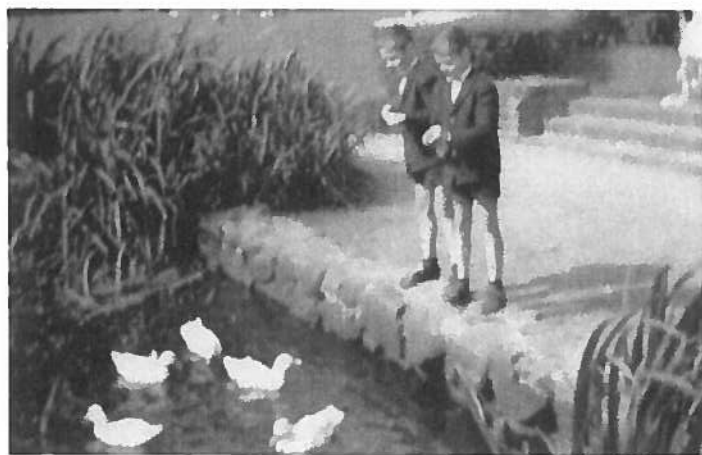

Foto familie Mout, Haren

Ganzen

Al jaren wordt in het park onderzoek naar de ganzen gedaan door Jan Hulscher. Hulscher is vooral geïnteresseerd in het ruigedrag van de Canadese ganzen. Alle vogels verwisselen elk jaar hun verenpak, de meeste geleidelijk door het jaar heen. Ganzen ruien anders: in zeer korte tijd gooien zij alle vleugelpennen in een keer af. In die periode van een week of vijf/zes kunnen zij niet vliegen. Het is dus van het grootste belang dat zij dan in een veilige omgeving verblijven, waar voldoende voedsel te vinden is. Gras om te eten en water als vluchtplaats zijn de belangrijkste voorwaarden. In Haren vinden de ganzen met name het Boeremapark, de Wolddeelen (bij Eramusheem) en de omgeving van het Friescheveen geschikt. Niet alleen de ganzen die in Haren gebroed hebben, zoeken die plaatsen op, er komen enkele honderden ganzen van elders naar Haren om te ruien! Na de rui vertrekken zij weer.

Ondanks de vele, vaak loslopende, honden is het Boeremapark een favoriet ruigebied voor ganzen. Van begin juni tot half augustus is hij tweemaal daags in het Boeremapark te vinden, waar hij alle ganzenveren raapt en met een schepnet uit het water vist. De verzameling wordt thuis gedroogd en gewogen op een weegschaal, die in verband met de vereiste nauwkeurigheid, geleend wordt bij de apotheek. Zo kon Hulscher berekenen dat een gans 66 gram veren verliest, waaronder 58 grote vleugelpennen en ruim 200 kleine vleugeldekenveren. De grootste vleugelpennen zijn wel 36 cm lang. De veren worden bij voorkeur op een rustig ogenblik afgeschud: even fladderen en de buitenste pennen laten los.

Nu het ruigedrag in kaart is gebracht, wil Hulscher onderzoeken hoe de ganzen in staat zijn in korte tijd (vijf tot zes weken) een nieuw vleugelverenpakket op te bouwen. Veren bestaan voor een belangrijk deel uit keratine, een speciaal eiwit dat het ganzenlichaam zelf moet produceren (bron: Interview met Jan Hulscher, website ANBO Haren, 2012)

Vissen

De vijver was nog niet aangelegd of er werd natuurlijk aan vissen gedacht en natuurlijk waren er mensen die vroegen of vissen konden worden uitgezet en of er vervolgens gevist kon worden. De gemeente hield de boot af, er waren geen vissteigers voorzien of gemaakt, de oevers waren er niet op ingericht en vissen werd dus verboden. De gemeente kon echter het verbod niet blijvend handhaven, zeker niet toen in 1950 een gehandicapte bewoner van de wijk vroeg of voor hem niet een uitzondering kon worden gemaakt. Toch werd het formeel niet toegestaan. De jeugd van de Gereformeerde Kerk

aan de Kerkstraat , die voor de startweek in september 1964 een viswedstrijd had georganiseerd , werd op de 'vingers getikt' en de wedstrijd ging niet door Wel gaf de gemeente blijkbaar toestemming voor viswedstrijden in meer georganiseerd verband.

Viswedstrijd

Zaterdagmiddag vond onder auspiciën van de H.C. Haren en de Algemene Oranjevereniging Oranje Nassau in het Burgemeester *Boeremapark* de traditionele viswedstrijd plaats. Niettegenstaande het onstuimige weer waren de vangsten behoorlijk. De Tubantiabeker werd dit jaar gewonnen door de heer H. van der Laan voor karpers van 20 cm en meer.... Na afloop vond in café Blauw de prijsuitreiking plaats waarbij door de heer Wildeboer in het kort de geschiedenis van de viswedstrijden tot nu toe werd genoemd. Speciaal werd een woord van dank gericht tot het college van B en W van Haren die toestemming geven die het mogelijk maakt deze wedstrijden te doen houden (Nieuwsblad van het Noorden, 26-08-1957).

In 1960 was advies gevraagd aan de Advieskamer van de Binnenvisserij en werd het vissen onder voorwaarden toegestaan en op een gegeven moment werden zelfs tonnen met karpers ingebracht. Waarom dit nodig was, verklaart wellicht het volgende bericht:

“Naar thans gebleken is, heeft de visstand in de vijver van het *Boeremapark* grote schade ondervonden door een houten riool met een doorsnede van 15 cm., dat bij grote regenval het overtollig water loost naar de omringende sloten en riolering. Langs deze weg verdwijnt echter ook de vis. Zo werd zelfs in de riolering van de Lokveenweg vis aangetroffen. Kwajongens maakten van deze omstandigheid dankbaar gebruik en verschalkten zo nu en dan een zootje vis. Op advies van de Hengelclub Haren zal het riool worden afgesloten met een rooster, zodat ongewenste afvoer van vis niet meer mogelijk zal zijn.” (Nieuwsblad van het Noorden, 10-09-1961)

In 1981 werd er onder grote publieke belangstelling een 1000 kg karpers en voorns gestort in de vijver. In 1989 werd een steiger aangelegd voor mindervaliden.

In juli 1991 na een noodweer waarbij rioolwater in de vijver was terecht gekomen (zoals in opzet ook de bedoeling was) en de visstand daardoor te weinig zuurstof had, bracht de brandweer uitkomst door vele kubieke meters water in de vijver te spuiten, zodat de visstand weer verse lucht kreeg en meer schoon water. 2 miljoen liter water werd in de vijver gepompt en na veertien dagen nog eens. Ook de Hengelclub Haren kreeg weer lucht (figuurlijk dan) Niet alleen karpers werden en worden tijdens de wed-

strijden gevangen, ook baars, blankvoorn, brasem, gibel, koikarper, kolblei, riviergrondel, schubkarper, zeelt

Gymnastiekuitvoeringen / Muziekuitvoeringen

Het park werd voor allerlei activiteiten gebruikt, van het keuren van politiehonden tot een demonstratie van tien draaiorgels in 1977, (koffie)concerten en volkskerstzang. De Oranjefeesten waren beroemd.

Geslaagd Oranjefeest te Haren, ballet en gymnastiekdemonstraties

Gisteravond organiseerde de Oranjevereniging Oranje Nassau een groot gymnastiekfestijn in het *Boeremapark*. De Chr. Gymnastiekvereniging C.J.O. en de Gymnastiekverenigingen Haren, Rapiditas en Rhea en de tamboers en pijpers van de C.J.O. brachten met elkaar een programma, dat onder leiding van de heer T. Meyer vlot van stapel liep. Voor de vele duizenden bezoekers was het hoogtepunt van de avond het gedeelte na het invallen van de duisternis, toen de schitterende verlichting volledig tot haar recht kwam. Medewerking werd verder verleend door de balletgroep van mevrouw Gretel van Bruggen, die een wals uit *Der Rosenkavalier* en het ballet uit *Faust* danste. Er was een speciaal podium gebouwd, half boven het water van de vijver, waarop de verrichtingen zeer goed uit kwamen. De duizenden hebben intens genoten van dit unieke schouwspel (Nieuwsblad van het Noorden 30-06-1953). Voor dit evenement was de belangstelling groot, duizenden en dit op een bevolking van toentertijd ruim tienduizend inwoners

In 1954 oppert de Oranjevereniging Haren het idee om in de vijver een 'plankier' te maken dat 's zomers aangebracht en 's winters kan worden weggehaald. De dienst gemeentewerken begroot het totaal op fl 2200,=. De Oranje vereniging moet dan fl 1000,= bijdragen , maar heeft niet meer dan fl 250,= om bij te dragen en verzoekt om een renteloos voorschot voor de rest.

Uiteindelijk wordt dat toegestaan en het plankier gebouwd. Nu kunnen er gymnastiek en muziekuitvoeringen worden gebracht en de vijver en het park geeft daarbij een prachtige entourage.

De feestavond, georganiseerd door de Oranjevereniging Oranje-Nassau te Haren, die Woensdagavond wegens de regen niet door kon gaan, vond gisteravond plaats. Ondanks de dreigende regenwolken kon het volledige programma worden afgewerkt. De leiding van de avond was in goede handen bij de heer T. Meijer. De burgemeester van Haren, Mr F. W. van Ketwich Verschuur, hield een inleidende toespraak, waarin hij wees op het feit dat het podium dat thans in het *Boeremapark* is gebouwd en deze avond werd ingewijd, in een behoefte zal voorzien in het zaalarde Haren.

De gymnastiekvereniging Haren bracht op beheerste wijze enkele vrije oefeningen. Meisjes van Excelsior uit Groningen brachten verbazingwekkende oefeningen die grensden aan acrobatiek. Een aardig intermezzo was een snoekduik van Wim Nuver van Excelsior, die over een achttal gymnasten heen, pardoes in het water dook. Gretel van Bruggen en haar leerlingen brachten vervolgens een zeer verzorgd programma. Met het eerste nummer, dansen van Mozart, verwierf het ensemble direct al een ovatie. Het sneeuwvlokkenballet, gebracht door kleine meisjes in witte tulen jurkjes, de dwarrelende vlokken voorstellende, met als centrale figuur Gretel van Bruggen, de sneeuwkoningin voorstellende, viel op door de vlugge voettechniek. De walsen van Schubert vormden een bont kleurenpalet in een mooi choreografisch lijnenspel. Het hoogtepunt vormden wel de dansen uit de Notenkrakers-suite van Tsjaikofsky, waarbij de Bloemenwals een onvergetelijke creatie werd met Corrie Dijk zeer gracieus als suikerfee. Technisch volmaakt volgde een zware finale, waaraan alle leerlingen meewerkten. Een bijzonder compliment verdient Jules Geraerts, die de gehele avond conscentieus en slagvaardig de dansen begeleidde. Een duizendkoppig publiek heeft zeer genoten van deze buitengewoon geslaagde avond. Op muziek van Mozart voerde de balletgroep van Gretel van Bruggen o.m. sierlijke dansen in oude stijl uit op het vlot in de vijver van het Burgemeester Boerema-park te Haren. (Nieuwsblad van het Noorden 02-07-1955).

Vandaag de dag wordt de 'openluchtbioscoop' georganiseerd op het plein bij het gemeentehuis en werd in 2015 bv. De film 'Dirty Dancing' getoond. Eerder werd dit in het Boeremapark gedaan met een iets anders getint programma 'Gisteravond organiseerde de Oranjevereniging Oranje Nassau ter gelegenheid van de verjaardag van prinses Wilhelmina een openlucht-filmvertoning in het Boeremapark. Vooral de film over het Koninklijk bezoek aan Groningen in 1950 viel zeer in de smaak bij het duizendkoppig publiek. (Nieuwsblad van het Noorden, 01-09-1954)

Ook in 1958 was de plankier nog in gebruik, en bewees het nog goede diensten.

Viering verjaardag van Prins Bernhard

'Ter gelegenheid van de verjaardag van Z. K. H. Prins Bernhard vond gisteravond in het Burgemeester Boeremapark een feestelijke sportuitvoering plaats op een vlot in de daargelegen vijver. Verenigingen uit Groningen en Haren boekten veel succes met hun oefeningen, waarvan het toestelturnen de meeste bewondering oogstte. De leiding van deze uitvoering, die door de Oranjevereniging werd georganiseerd, was in goede handen bij dr. Fop I. Brouwer' (Nieuwsblad van het Noorden, 1-07-1958).

Een ongekende belangstelling was er gisteravond in het Burgemeester Boeremapark voor de gymnastiekdemonstraties, uitgevoerd op een plankier in de vijver door de gymnastiekverenigingen Voorwaarts uit Haren, Kracht en Vriendschap, C.J.O. en Excelsior uit Groningen en D.O.S. uit Zuidlaren. Het omvangrijk programma ter gelegenheid van de verjaardag van Prins Bernhard had veel succes. Verschillende nummers werden begeleid door de pianiste mej. T. Carsouw uit Groningen. De geslaagde oefeningen en demonstraties werden afgewisseld door muziek van het muziekkorps Oranje-Nassau onder leiding van de heer J. I. Westerdijk en zang van het Chr. Mannenkoor Da Capo onder leiding van de heer Bruno Niemeyer. De leiding berustte bij de heer S. W. H. Muthert. Dr. Fop. I. Brouwer lichtte per microfoon het programma toe.

Deze geslaagde avond werd georganiseerd door de Oranjevereniging Oranje-Nassau en werd o.a. bijgewoond door burgemeester en wethouders en hun dames. Namens de Harense Sportstichting was aanwezig de heer E. H. Steenmeijer. Vooraf hadden de deelnemende verenigingen een mars door het dorp gemaakt, waarvoor eveneens, dank zij het prachtige weer, veel belangstelling was (Nieuwsblad van het Noorden 30-06-1961).

Vuurwerk in het park

Een groter probleem vormt het plan uit 1965 om vuurwerk in het park af te schieten. Niet alleen komen de omwonenden, in verband met de te verwachten overlast, voor zich zelf daartegen in het geweer, ze menen ook dat vuurwerk slecht is voor de herten en de andere dieren en vooral voor de vogels in de broedperiode. De gemeente gaat niet over een nacht ijs en vraagt Dr. Fop I. Brouwer, de bekende bioloog van 'alles wat groeit en bloeit en ons altijd weer boeit' naar zijn mening. De gemeente gebruikt zijn schrijven als volgt: 'Het is vanzelfsprekend dat er enige onrust ontstaat, doch deze is slecht van korte duur; als het vuurwerk beëindigd is en het publiek het park verlaat keren de vogels op hun nest terug, en Dr. Brou-

wer geeft het voorbeeld van een broedende zwaan die rustig op het nest bleef. Bovendien heeft een tijdelijke afkoeling van de eieren of de jongen geen invloed: proeven hebben aangetoond dat zelfs een 24uurs blootstelling aan buitentemperatuur geen schadelijke gevolgen hoeft te hebben.

Zou men iets voor de vogels willen doen, sluit dan het park tijdens het broedseizoen. Ik ben overtuigd dat de katten en honden van omwonenden in het park meer onheil stichten dan het kortstondig vuurwerk. Dat de drachtige herten enige hinder ondervinden is wel bijzonder ver gezocht, daar de dieren in soortgelijke omstandigheden in de vrije natuur ook bij herhaling worden verontrust' zo schrijft Dr. Brouwer. (citaat uit de brief van Dr. Fop I Brouwer in het antwoord van de gemeente aan de klagers) Sindsdien wordt met regelmaat bij feestelijke gelegenheden als Koninginnedag enz. vuurwerk in het park afgestoken.

In en om de vijver.

Een belangrijke reden om het *Boeremapark* aan te leggen was om voor dit gebied een goede waterhuishouding te maken zodat er rondom het park gebouwd kon worden. Dit leidde er toe dat het park een eendvormige vijver kreeg mede om het overvloedige water te bergen.. En natuurlijk brengt een vijver gevaren met zich mee. Vrij kort na de opening van het park verschijnt er in 1942 in het Nieuwsblad van het Noorden het volgende trieste bericht, 'In een onbewaakt oogenblik is Zondagmiddag in den vijver van het Burgemeester *Boeremapark* verdronken het bijna 2-jarige meisje J.M.G., wonende aan den Poorthofweg te Haren. De geneesheeren Offerhaus en Vink hebben nog geprobeerd de levensgeesten weer op te wekken echter zonder resultaat'.

In het Nieuwsblad van het Noorden van maandag 16 juni 1942 werd gemeld dat een tweejarig meisje J.M.G uit de Poorthofsweg in de vijver was verdronken. Vreemd genoeg werd in de overlijdensakte gemeld dat het ging om de éénjarige Johanna Maria Goos, geboren in juli 1940. Gelukkig liep het goed af met de meeste peuters en kleuters die in de vijver vielen. Het is ook een tijdsbeeld, er waren veel minder auto's en blijkbaar scharrelden peuters en kleuters onbekommerd en vaak zonder toezicht rond in de buurt rondom hun huis.. Zo viel in 1953 in een onbewaakt ogenblik het 3-jarig meisje E.K in de vijver. De heer W.B. uit de Parkweg te Haren die juist passeerde wist het kind behouden op het droge te brengen. (Nieuwsblad van het Noorden 09-06-1953).

In 3 april 1956 kopt het Nieuwsblad van het Noorden '10-jarig meisje redde drenkeling'

'Zondagmiddag tegen vier uur raakte het driejarige jongetje E.H. in het *Boeremapark* te Haren in de vijver. Het tien-

jarig dochttertje Mariejanna van de heer Alkema sprong gekleed te water en redde het jongetje'

Op 1 oktober 1956 bericht het Nieuwsblad van het Noorden. Op het nippertje aan de dood ontsnapt. De tweejarige Bertie van B. kroop gisteren door het oog van een naald toen hij in de vijver van het *Boeremapark* te Haren raakte, zonder dat iemand het merkte. Omstreeks het middaguur miste de moeder haar zoontje. Omwonenden wisten te vertellen dat hij met een kameraadje in de buurt van het *Boeremapark* was gesignaleerd. Een oom van Bertie, de heer E. van Bergen vond het kereltje drijvende op ongeveer 6 a 7 meter van de kant in het water van de vijver. Hij bedacht zich niet, sprong in het water en bracht Bertie, die reeds bewusteloos was, op de wal. Nadat de heer van Bergen kunstmatige ademhaling had toegepast werd het bewusteloze ventje door een inmiddels gewaarschuwde geneesheer naar het Academisch Ziekenhuis te Groningen vervoerd. Met een zuurstofapparaat gelukte het omstreeks half drie de levensgeesten weer op te wekken. Tot zondagmiddag bleef het ventje in de zuurstof-tent. Zijn toestand is thans redelijk wel.

De redder wordt zelfs onderscheiden zo meldt de krant op 21-01-1957. Hij zou namens het Carnegie Heldenfonds een oorkonde en draagmedaille ontvangen hebben voor het redden niet zonder levensgevaar van zijn tweejarige neefje. De in 1911 ingestelde medaille wordt in zilver of brons uitgereikt aan hen, die "met eigen levensgevaar anderen het leven hebben gered of daartoe een serieuze poging hebben gedaan". De reddingspoging hoeft dus niet per se geslaagd te zijn.

Op 31 januari rectificeert de krant

Wij vernemen thans, dat deze onderscheiding werd uitgereikt namens de maatschappij tot Redding van Drenkelingen, opgericht in 1767 en niet, zoals abusievelijk werd gemeld door het Carnegie Heldenfonds

In november 1959 raakt het 3-jarig dochttertje van de familie V. uit de Jorissenweg 'tijdens haar spel in de vijver van het Boeremapark'

Ook een hertje was bijna verdronken, gelukkig werd

'bambi' gered uit de moddersloot rondom het hertenkamp. Na teruggebracht te zijn op het droge, werd het onder veel belangstelling door zijn bezorgde moeder met krachtige tong schoongeboend (Nieuwsblad van het Noorden 17-06-1953). Tijdens de oorlog en nog vele jaren er na stond er in het park een schuurtje waarin opslag voor de dieren lag o.a. stro. Op het zoldertje was een ruimte waar vele keren een persoon (naam bij ons bekend) ondergedoken zat en normaal ondergedoken was aan de Lokveenweg. Wanneer er gevaar dreigde dook hij daar onder. Hij overleefde de oorlog en bezocht nog vele keren zijn toenmalig onderduik adres. Ook werd in het schuurtje gedurende oorlog koper dat door de Duitsers gevorderd werd voor het maken van hulzen en mantels van kogels en granaten verborgen (bron: C. Harms). In 1954 werd een brand in het gebouwtje waar het gereedschap werd opgeborgen een brand tijdig ontdekt en bedwongen door de 17 jarige L de Graaf, waarmee grote schade werd voorkomen.(Nieuwsblad van het Noorden 09-04-1954).

Op de vijver

Ijs, je hoopt dat het gaat vriezen, dat er geschaatst kan worden, in sommige jaren van de geschiedenis van het *Boeremapark* gebeurt het en in andere jaren blijft het bij een verlangen. Voordat het park er was werd op het ondergelopen land bij vriezend weer ook wel geschaatst, daar komt het volgende verhaal vandaan:

Daar dook ook het 't schaatsende hoopje' op, waarbij een schaatsers zich in hoge nood in de bosjes terugtrok om zijn behoefte te doen en bij terugkeer het hoopje achter op de schaats had meegenomen.

(Uit Hein Bloemink in deel 2 van Verdwenen winkels en andere dorpsverhalen)

Begin 1941 was het ijs in ieder geval helemaal goed en werden er zelfs wedstrijden georganiseerd op de vijver, een groot succes gezien het feit dat er 160 kinderen aan deelnamen (Nieuwsblad van het Noorden 20-01-1941): Uit Haren: **Ijsfeest buurtvereniging 'Ons Belang'** 'Zaterdagmiddag werd vanwege de Buurtvereniging 'Ons Belang' alhier op de vijver in het Burgemeester *Boeremapark* een ijswedstrijd gehouden voor kinderen beneden 14 jaar. Er namen 160 kinderen aan dezen wedstrijd deel en de uitslag was als volgt:

Meisjes 7,8 en 9 jaar : 1e W. Jager, 2e E Koens, 3e G. Meinders

Meisjes 10 en 11 jaar: 1e H. Koens, 2e J.Akkerman,

3e P. Schreurs

Oudere meisjes: 1e T van Rijn, 2e J. Schreurs, 3e A.Oosterwoud

Jongens 7,8 en 9 jaar: 1e J.Jager, 2e P.Horst, 3e G. Kram, 4e G.Bazuin. 5e J. Dükema, 6e A. Emming
Jongens 10 en 11 jaar: 1e J. Bakker, 2e J. Meinders, 3e K. Pieters

Oudere jongens: 1e M. Lemmen, 2e E. de Jong, 3e L. Kram

Alle kinderen werd getraceerd op warme melkchocolade en reepen chocolade'.

In december 1948 wordt het ijs door de politie niet goedgekeurd en is het verboden te schaatsen.

In 1950 kopt het Nieuwsblad van het Noorden op 25 januari 'Ijs in de gemeente Haren nog niet sterk genoeg': 'In tegenstelling met de geruchten is het ijs in de gemeente Haren nog nergens goedgekeurd, daar bij politieonderzoek bleek dat het ijs nog niet de vereiste dikte heeft. Het *Boeremapark* is op last van de burgemeester gesloten tot het ijs betrouwbaar is'.

Betekende dit dat de hekken letterlijk werden dicht gedaan zoals eerder ook werd gemeld in verband met overlast door de jeugd?

In december (op 20 december 1950) wordt het ijs nog afgekeurd. Maar op 27 december kopt het Nieuwsblad van het Noorden : 'Echte ouderwetse Kerstdagen. Schaatsers konden hart ophalen ook in het *Boeremapark*'.

Foto Henk Werners

Als er geschaatst kon worden werd de baan vaak geveegd door dhr Hendriks en ook door Gerbrand Bonder. Derk Bakker zorgde voor koek en sopie (bron: Mw Annie Hendriks)

Romantiek in het park

In de verhalen is ook sprake van 'rommelen met meisjes'. Dit speelt in de periode dat het park 's avonds nog met hekken afgesloten werd, "Vandaar kon men toen via een met de karakteristieke beukenhagen omzoomd pad de oostzijde van het park binnengaan. Echter, alleen overdag want des avonds werden bij alle drie de ingangen de hekken gesloten". Dat de jeugd er toen al graag verpozing zocht, en zich 's avonds via sluiptwegen op verboden terrein bevond, moge blijken uit de herinneringen van o.a. mw. Blömer, mw. Hendriks en mw. Zijlstra. Zij weten nog dat veldwachter Bos en parkwachter (boompje) Bakker dan naar de kwajongens op zoek gingen die zich o.a. verstopten in de hooioppers, waar Bos en Bakker er dan met stokken op los 'sabelden', maar vaak op de verkeerde, tot grote hilariteit en eigen verraad van de bengels.

Het *Boeremapark* in Haren krijgt een nieuwe hooiberging. In tegenstelling tot de oude, die op 11 augustus door brand verwoest werd, zal de nieuwe niet toegankelijk voor publiek zijn. Het werkvoorzieningsschap Hoogezand en Omstreken is van plan zo spoedig mogelijk te beginnen met de wederopbouw. Bij de brand ging ook een boot, die gebruikt werd om de vijver in het park schoon te houden, in vlammen op. Deze is inmiddels vervangen door een nieuwe." (Nieuwsblad van het Noorden, 02-11-1978)

Maar ook de tienermeisjes wisten 's avonds de gesloten hekken heel goed te omzeilen zo vertelden sommigen mij, en op een toon waar nog een zekere trots uit sprak"(bron: H. Werners). Iemand anders herinnert zich dat het wat donkerder gedeelte van de hertenkamp bekend stond als het "vrijerslaantje". (bron: RTV Noord).

De rhododendron bood naast gelegenheid tot het maken van hutten en verstoppertje spelen ook voor 'rommelen' mogelijkheden. Het was het meeting point voor menig afspraakje (bron: A. Gorter), een functie die het park toto op de dag van vandaag vervult.

"My grandfather Geert Smit and my grandmother, Elisabeth Fenny Dallinga, had their first kiss on this bench in 1960. He was 19, she was 17. Fast forward 56 years, they are still every bit as in love as they were in those days. Now they sit on that exact same bench with their great-granddaughter, Myril. My grandmother said several times today: "This is where it all started!"(bron J. Ekens).

Zo vierde het echtpaar Staal-Huitsing onlangs hun 65-jarig huwelijk waar ook het *Boeremapark* een belangrijke rol vervulde, 'Jan Staal...ontmoette zijn vrouw destijds op Koninginnedag in het *Boeremapark* in Haren' (Harener Weekblad, 1 juni 2016). Het *Boeremapark* was ook de plek waar menig trouwfoto gemaakt werd (zie www.boeremapark.nl).

Zonderlinge taferelen.

Zonderling tafereel in het hertenkamp: Een hert met een *ladder*. Gistermiddag deed zich in het Burgemeester Boerema-park te Haren het ongewone schouwspel voor, dat een der herten met een *ladder* op zijn gewei door het kamp liep. De tuinman Bakker werd gewaarschuwd. Met de hulp van derden en eerst nadat de bok den *ladder* om den nek had gekregen, waarbij hij kwam te vallen, wist men het dier van zijn ongewone vracht te bevrijden. De *ladder* had terzijde van het hok gehangen, waardoor het hert deze op zijn gewei had gekregen. (Nieuwsblad van het Noorden 16-02-1937).

Het was niet het enige wonderlijke schouwspel dat zich in het *Boeremapark* afspeelde:

Een buurtbewoner, gevraagd naar zijn herinneringen, schrijft:

"Beste mensen, eind jaren zestig en de jaren zeventig woonde ik aan de Poorthofsweg en mijn vrienden aan de Lokveenweg. Wij brachten veel tijd door in en nabij het park. Later hebben mijn vrouw en ik er nog de bruidsfoto's laten maken. Eind jaren zestig was het *Boeremapark* een door ons vaak bezochte locatie. We vingen er honderden karpertjes met een handlijntje, rommelden er met meisjes en speelden kat en muis met de parkwachter, de heer Bos.

Op een mooie zondagochtend gingen Frans, Eric en ik wat varen in een rubberbootje en toen we in de "kleine vijver" waren, besloten we het drijvende, maar vastzittende, eendenhok te enteren. Frans, katholiek en op zijn "paasbest" gekleed, ging als eerste van boord, waarna Eric en ik spontaan besloten om thuis thee te gaan drinken en naar "Langs de lijn" te gaan luisteren. Toen het voetbal was afgelopen gingen we weer met de boot naar het park. Daar zat Frans in zijn mooie pak op het hok, de armen gekruist en wat benepen kijkend naar de brug, want die stond vol met zondagse wandelaars die er niets van begrepen. Eric en ik gingen te water en vlak bij het hok zagen we het al: Frans was "not amused".

Voordat ik het wist gooide hij een ei recht tussen mijn ogen en Eric een op zijn achterhoofd. De brug lag dubbel! De heer Bos wist inmiddels ook dat wij een boot hadden en vroeg ons eens een dooie zwaan uit de grote vijver te halen. Enthousiast gingen wij erop af, maar het dier was veel zwaarder dan wij in onze onnozelheid beseften. We trokken scheef en even later stonden we tot ons middel in de stinkende drab en groenig water. Met veel moeite bereikten we de wal, met zwaan, dat wel, waar de heer Bos met een vette grijns ons hartelijk bedankte. Onze moeders waren "not amused"!

In 1981 hebben mijn vrouw en ik er nog bruidsfoto's

laten maken en soms wandelen we er nog”.
(bron: Cees van Nieuwenhuyzen, Haren).

Zo had een familie aan de Onnerweg problemen met de pauw die vrij in het park rondliep. De pauw at veel van de bessen die aan een struik van de familie groeiden. Er overkwam de pauw niets van , maar de familie vond het maar niets en klaagde daarover bij het Gemeentebestuur over deze ‘wandaad’ van de pauw.

De gemeente bedacht zich niet en gaf de familie een kleine schadevergoeding voor alle bessen die de pauw had verorberd.

Er verblijft nu nog steeds een pauwenechtpaar in de hertenkamp. De hertenkamp bood overigens in de loop der jaren tot op heden ook een rol als opvangcentrum voor ongewenste dan wel overbodige hanen kippen en konijnen die over het hek gezet worden net zoals de vijver overbodige koikarpers opvangt.. Zo lopen er op dit moment drie fiere hanen rond in het hertenkamp.

Ook deden eenden soms een beroep op de omwonenden van het *Boeremapark*.

“In het *Boeremapark* in Haren heeft een eend met het najaar gespot door elf kuikens op een koude wereld te brengen. „Ze zouden onherroepelijk doodgaan in de ijzige maanden, die voor ons liggen, als we ze niet zouden helpen.” vertelde de heer

H. Oosting van de nabijgelegen Parkweg mij. Het is hem gelukt moeder en kinderen met behulp van een schepnet en een weekendtas te vangen, daarbij bijgestaan door zijn vrouw en een buurman. Als plaats van overwintering heeft de familie Oosting haar grote douchecel voor de eenden ingericht; zélf gebruikt zij zolang de keuken, om zich te wassen... Frappante bijzonderheid: Moeder eend komt uit een nest van elf kuikens — alwéér elf ! — dat door drie broers Van Abs, (overburen van de familie Oosting). in het koude voorjaar van 1962 tijdelijk aan een plaatsje in de kamer werd geholpen. (Nieuwsblad van het Noorden, 19-10-1963).

Ook werd aan relatiebemiddeling gedaan, getuige het volgende bericht:

De Muskuseend Wammes (iVi) uit Haren heeft een zware jeugd gehad. Je ziet het aan zijn kopje: het staat wat

argwanend tegenover het leven. Maar ja, als je eerst door je moeder te vondeling wordt gelegd in het Burgemeester Boeremapark in Haren en je wordt dan ook nog in ruil voor een raar waterhoentje aan een boer in Veendam verkwanseld, dan is er ook geen reden om je te verheffen in vreugdevol gekwek.

Omdat m'n praatje met Wammes zelf nogal moeizaam verliep, heeft zijn „baasje” René van Abs (16), Parkweg 6 in Haren, me de hele geschiedenis uit de doeken gedaan: “Vorig jaar juni heb ik Wammes in het park gevonden. Hij liep helemaal alleen, en omdat alle jonge eendjes hier toch gedood worden door de snoeken en de reigers, heb ik Wammes mee naar huis genomen.”

Trotse René met zijn een beetje triest kijkende Wammes. De Muskus-eend heeft zich het vuur uit de sloffen gewaggeld om een vrouwtje te verschalken. Met de sluiting van het seizoen in het vooruitzicht is hem de moed een beetje in de zwemvliezen gezakt, maar hij heeft alle hoop nog niet opgegeven. (Nieuwsblad van het Noorden 28-06-1966).

Veranderingen in het park

Na de jaren 80 van de 20e eeuw verandert langzamerhand het aanzien van het park. De gemeente trekt zich steeds verder terug wat betreft onderhoud en het park verslonst. Over de teloorgang van het park merkt U. Medema op ‘Het park is indertijd aangelegd en ingericht als een gouden koets, maar in de loop der jaren is bijna al het goud verdwenen’. Van het verdwenen geboomte en andere begroeiing noemt hij o.a. diverse soorten kardinaalsmutsen, magnolia's, lichtgele verwilderde narcissen, haagbeuken, populieren en een groot deel van een pinetum. Bij het uitbaggeren van de vijver zijn ook waterlelies en pompe-bladen weggeraakt. (bron: H. Werners)

In de gemeentelijke monumentenlijst van 2009 wordt het Boeremapark als volgt omschreven:

‘Het park scoort in de volgende categorieën: algemeen belang, beeldbepalend en emotionele waarde.’.

En in de omschrijving van dit gemeentelijke monument (nummer 34) wordt het volgende gezegd:

‘Het park is een geschenk van toenmalig burgemeester Boerema aan de burgers van Haren. Het is aangelegd als werkverschaffingsproject. Het is een niervormig park met rondom wandelpaden en zitbankjes. Een waterpartij doorkruist het park en ook is er een eilandje. De beplanting bestaat uit Europese bomen en struiken. Verder is er aan de zuidkant een hertenkamp en duiventil. Het park is geselecteerd vanwege de cultuurhistorische waarde voor de inwoners van de gemeente Haren’

Het park was **geen** geschenk van de toenmalige burgemeester aan de burgers, maar is vernoemd naar burgemeester Boerema, omdat hij de initiatiefnemer voor de aanleg van het park was en voor de voltooiing ervan plotseling overleed.

De duiventil is rond 2010 afgebroken 'omdat hij versleten was' (bron: Eric Buiving).

Uit een bericht van Haren De Krant, van 24-11-2008 is dan al gebleken dat deze 'cultuurhistorische waarde' op een bijzondere wijze ingevuld is, die ook aanleiding geeft tot veel ongenoegen,

“De hangplek voor jongeren in het Boeremapark in Haren is ontstaan zoals het hoort op natuurlijke wijze. Omwonenden storen zich geregeld aan de jeugd. Daarom gaat de gemeente zoeken naar een oplossing. De jeugd heeft net zoveel recht als iedereen om in het park te zijn, stelt de gemeente. Daarom is in overleg met jongeren gezocht naar een oplossing voor de rommel. Er zijn prullenbakken geplaatst en een opruimactie georganiseerd. Binnenkort komt er een insprekavond met jeugd en omwonenden, omdat de gemeente in (of buiten) het park voorzieningen wil treffen voor jongeren. Een hangplek, maar dan officieel. Datum en plaats van het overleg zijn nog niet bekend, buurtgenoten ontvangen van de gemeente een uitnodiging in de bus”.

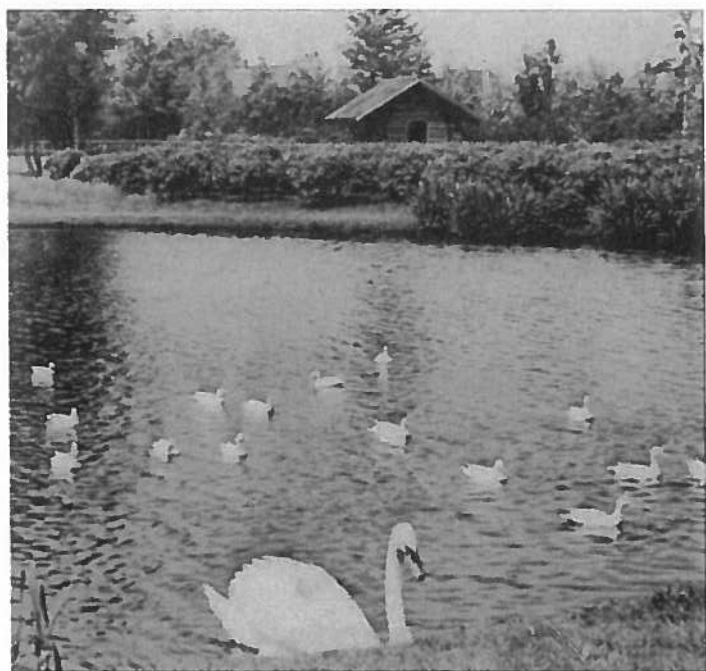
Toen de gemeente eind 2008 het plan opperde om hier een hangplek te creëren, opende dat de ogen van veel mensen die vlakbij het park wonen, aldus een omwonende. We hebben toen een bijeenkomst gehad met onge-

veer 100 omwonenden. Dit jaar hebben we nogmaals een bijeenkomst gehad met een kleinere groep buurtgenoten over de toekomst van het park en dit keer ging het gesprek niet alleen over de hangplek. Het ging ook over de vraag hoe we de verloedering van het park kunnen stoppen. Hoe we het park weer zijn oude schoonheid kunnen teruggeven.

Burgemeester Mark Boumans staat vierkant achter het burgerinitiatief om het Boeremapark in Haren nieuwe impulsen te geven. In een reactie zegt hij: "Ik heb inderdaad met de stichting gesproken en vind het een prima initiatief. Een goed voorbeeld van een positieve burgerbijdrage. Het park heeft een belangrijke rol in het dorp. Bovendien heb ik persoonlijk iets met het park. Ik wandel er graag met mijn kinderen." (vrijdag 29 oktober 2010 website Haren de Krant in categorie Nieuws door Redactie)

En de stichting spreekt zijn ambities en plannen ten volle uit in de oprichtingsakte (zie website stichting Boeremapark: www.Boeremapark.nl).

Zij willen het Boeremapark onder hun hoede nemen omdat het park waardevol is voor omwoners en bezoekers. Het openbare karakter van het park moet behouden worden. Er moeten educatieve culturele en recreatieve activiteiten plaats kunnen vinden die passen bij het park. Een belangrijk punt is het in stand houden van flora en fauna van vijver en omringende planten bomen en struiken. Door verandering in het beheer van het park door de gemeente dreigen bepaalde plantensoorten te verdwijnen en wordt er onvoldoende gesnoeid en gewied. De

Vijverbewoners

waterkwaliteit van de vijver heeft ernstig geleden onder baggerwerkzaamheden van de gemeente een aantal jaren geleden en de Stichting wil zich beijveren de soortenrijkdom en waterkwaliteit en daarmee het ecologisch evenwicht te herstellen. De Stichting vindt het van belang in overleg en samenspraak met omwonenden en gebruikers te zorgen voor optimaal verantwoord gebruik van het park. Eenzelfde intentie spreekt de Stichting uit voor het overleg en samenwerking met de gemeente (bron: oprichtingsakte Stichting Boeremapark)..

De oprichting van de stichting is met deze akte een feit. Een nieuwe trend die misschien wel onderdeel is van een lifestyle anno 2010. Burgers klagen niet meer vanaf de zijlijn, maar organiseren zich en nemen het initiatief van de lokale overheid over.

Dit heeft als natuurlijk gevolg dat er een herverdeling van taken moet komen. Wat doet de gemeente nog wel, wat niet meer en op welke gebieden is de stichting actief. Een van oudsher belangrijk element in het Boeremapark is de hertenkamp. Het wordt in de loop der jaren niet alleen bewoond door herten maar ook door geiten kippen, pauwen konijnen eenden etc.

Hoe gaat het hiermee nu verder:

De gemeente toont in ieder geval enig initiatief (Haren deKrant, 7 mei 2010): 'De afgelopen weken is de monumentale bank in het Boeremapark hersteld. De bank is een bijzonder onderdeel van het park, maar verkeerde de laatste jaren in deplorabele staat. In opdracht van de gemeente Haren is de bank nu weer in oude luister hersteld, hoewel de houten zitelementen er door gemeentewerkers nog opgezet moeten worden. In het oog springt de gedenksteen voor burgemeester Dirk Boerema, die in 1935 is overleden. Als burgervader van Haren heeft hij gepleit voor veel groen in ons dorp, wat hem de bijnaam 'Dirk Gruin' opleverde. Het park was zijn initiatief en werd naar hem genoemd. De restauratie is uitgevoerd door de heer E. Bossinga van voegbedrijf Het Noorden. Deze ambachtelijke vakman heeft eer gelegd in de klus en kreeg van passanten veel complimenten.'

De gemeente heeft het beheer van de hertenkamp echter uit haar takenpakket gehaald en de grote vraag is nu wie het voeren van de dieren en het verzorgen ervan op zich zal nemen nu de gemeente deze taak niet meer wil vervullen..

Uit overleg met de gemeente op 3-2-2012:

De stichting ziet vooralsnog geen rol voor zich weggelegd bij het beheer van het hertenkampje (vraag in kader van het zoeken naar alternatieven voor het beheer hertenkampje vanwege bezuinigingstaakstelling).

De gemeente is in gesprek met Mikkellhorst en onderzoekt welke rol zij kunnen / willen vervullen. De zaak komt in een stroomversnelling als blijkt dat niet alleen de beheerder, maar het hele hertenkamp wegbezuinigd is.

Hertenkampje Boeremapark blijkt per ongeluk wegbezuinigd

HAREN – De gemeenteraad van Haren heeft het hertenkampje in het Boeremapark per ongeluk wegbezuinigd. Dat bleek maandagavond uit de antwoorden van wethouder Gerben Pek op vragen van Wil Legemaat van D66. Volgens Pek heeft de raad bij de bezuinigingsvoorstellen een post goedgekeurd van 51.000 euro. Daar zaten meerdere kleinere zaken in, waaronder het hertenkampje. Dit was de raad niet duidelijk toen de beslissing werd genomen. Volgens Legemaat is het Hertenkampje meer dan geld. Het is een prachtig voorbeeld van de betrokkenheid en participatie van burgers, die samen het hertenparkje in stand houden, 'met minimale middelen en maximale inspanning.'

Pek noemt het namens zijn collega (die de vergadering niet kon bijwonen) 'vervelend.' Volgens Pek was wethouder Remco Kouwenhoven onaangenaam verrast toen hij er achter kwam dat het hertenkampje wegbezuinigd was. Hij onderzoekt nu met bewoners hoe het kampje toch in stand kan worden gehouden. Hij komt daartoe over enkele maanden met een voorstel (Harenweekblad, 20-02-12)

Een samenwerkingsovereenkomst wordt op 7 april 2012 gesloten tussen de Stichting en de gemeente Haren:

De gemeente blijft als eigenaar verantwoordelijk voor het inrichten en onderhouden van het park. Daarbij hanteert zij de uitgangspunten groen, schoon en veilig. De gemeente ondersteunt initiatieven van de stichting zo veel mogelijk en grote veranderingen in de inrichting krijgen vorm door middel van een 'open planproces'. Binnen de gemeente is de beleidsmedewerker 'groen' het aanspreekpunt voor de stichting. De gemeente informeert de stichting over reguliere onderhoudswerkzaamheden en andere structurele ontwikkelingen. Zo informeert de stichting de gemeente ook over plannen en initiatieven harerzijds. Dit gebeurt tijdens overleg van de contactpersoon bij de gemeente en een vertegenwoordiger van de

stichting, die beiden ervoor zorg dragen dat gemaakte afspraken over en weer nagekomen worden.

En in een volgende samenwerkingsovereenkomst van 20 juli 2012 wordt de samenwerking tussen de gemeente, de zorgboerderij de Mikkellhorst en de stichting Boeremapark vastgelegd. "Het Burgemeester Boeremapark is een gemeentelijk monument en het hertenkamp wordt gezien als onlosmakelijk onderdeel van het park". In de beschrijving van het Boeremapark in de gemeentelijke monumentenlijst worden zowel het hertenkamp als de bewoners van het kamp overigens niet als belangrijke elementen genoemd. In de overeenkomst wordt ook gewezen op het maatschappelijke en sociale aspect. De cliënten van de dagbesteding van de 'Zorgboerderij de Mikkellhorst' staan door de verzorging van de dieren midden in de samenleving'. De cliënten van de Mikkellhorst maken om velelei redenen gebruik van de zorg en begeleiding die de Mikkellhorst biedt. Dit kan zijn een (tijdelijke) afstand tot de arbeidsmarkt, een verstandelijke beperking, een psychische of psychiatrische hulpvraag, een lichamelijke beperking, niet-aangeboren hersenletsel, een zintuiglijke beperking, een burnout of trauma. De cliënten van de dagbesteding van de zorgboerderij neemt deze taken op werkdagen op zich. De Mikkellhorst zorgt ervoor dat zij hiervoor op de goede manier begeleid worden. De stichting Boeremapark verzorgt in de weekends en op de feestdagen de dieren. Dit zijn vrijwilligers die geïnstrueerd en begeleid worden door de stichting. De algemeen manager van de Zorgboerderij de heer G. Naber fungeert als achterwacht en neemt taken over bij onvoorziene omstandigheden.

De gemeente Haren draagt de verzorging van de dieren in de dierenweide van het Boeremapark over aan Stichting Zorgboerderij de Mikkellhorst en Stichting Burgemeester Boeremapark. Op deze manier kan de dieren-

weide, ondanks de bezuinigingen, in afgeslankte vorm behouden blijven. De gemeente is blij met deze oplossing en vindt het een mooie vorm van betrokkenheid van externe partijen bij de eigen leefomgeving. Stichting Zorgboerderij zet op werkdagen cliënten van de dagbesteding in om de dieren te verzorgen. Stichting Burgemeester Boeremapark gaat vrijwilligers werven om de verzorging in de weekenden uit te kunnen voeren. Beide partijen gaan de herten, pauwen, zwanen en ganzen verzorgen. Daarmee krijgt de dierenweide groten-deels weer zijn oorspronkelijke invulling. Bij de oprichting van het Boeremapark waren er voornamelijk herten aanwezig. De andere dieren worden ondergebracht bij de Zorgboerderij de Mikkellhorst en bij andere kinderboerderijen elders in de provincie. De gemeente blijft verantwoordelijk voor een aantal taken zoals het anschaffen van voer, de verzorging van de dieren door een dierenarts en het onderhoud aan de gebouwen op en het hekwerk rondom de weide.

De samenwerkingsovereenkomsten met beide stichtingen worden ondertekend door Geert Naber van Stichting Zorgboerderij de Mikkellhorst, Simon Gorter van Stichting Burgemeester Boeremapark en wethouder Remco Kouwenhoven op vrijdag 20 juli om 10.00 uur in het Boeremapark.

Een en ander krijgt zijn beslag en na twee jaar is de stand van zaken als volgt:

De Stichting Burgemeester Boeremapark bestaat inmiddels alweer ruim 2 jaar. Het gaat om een initiatief waarin burgers zelf de verantwoordelijkheid voor het park op zich nemen. De stichting heeft niet stilgezeten in 2012.

Onderstaande bedrijven en vrienden van Old Go hebben deze uitgave van Harens Old Goud mede mogelijk gemaakt

Bedrijven

- Dunning Makelaardij, Rijksweg 207, tel. 5346699. Uw betrouwbare partner voor wonen
- Auto de Groot Haren bv. Rijksweg 115, tel. 5349444. Voor APK en onderhoud van alle merken
- Kookstudio-Haren en Buywine biowijnen, Kerkstraat 26 en 28, tel. 5370455
- Coöperatie Boomker+, Rijksweg 205, tel. 5344013. Ook voor al uw historische boeken
- Dierenspeciaalzaak De Molen, tel. 5350215. Bij Discus Ekkelkamp vindt u alles voor uw huisdier
- Wijnhuis Enotria, Rijksweg 222-1, tel. 5350974, info@wijnhuisenotria.nl. Voor Europese kwaliteitswijnen
- de koffiewinkel.com, De Brinken 1. Speciaalzaak in koffie en thee en voor heerlijke bonbons!
- Astoria catering-partyservice, tel. 5345200, info@astoria.nl. Intermezzo, Sassenhein; als u iets te vieren heeft
- Hans Anders Opticien, De Brinken 14, tel. 4030896. Brillen, zonnebrillen, lenzen
- TIB totaal installateurs: al 33 jaar een begrip in Haren, tel. 5349902. Vandaag gebeld? Vandaag hersteld!

Vrienden

- Fam. Brunt Haren

Wordt óók Vriend van Old Go!

Voor informatie: redactie@oldgo.nl

De opredderacties in het voor- en najaar zijn inmiddels vaste prik. In 2012 werd er op 7 april en 3 november door een flinke groep vrijwilligers weer de handen uit de mouwen gestoken. Grote hoeveelheden zwerfvuil (o.a. gedumpt oud papier) waren het resultaat. Ook wordt er elke keer flink in het groen gesnoeid. Gereedschap wordt verzorgd door de gemeente en ook het afval wordt later door hen opgehaald. Tijdens de opredderactie in het najaar was er dit keer een culinaire verrassing: koffie met koek en later snert verzorgd door Pieter Dijkema van Culinaire Zaken.

Na het succes in 2011, werd ook in 2012 een dag van het park georganiseerd. De eerste versie van de Dag van het Park was nog kleinschalig, maar afgelopen jaar werd een uitgebreid programma gepresenteerd met diverse optredens en een speurtocht voor de kinderen. (<http://www.harenereekblad.nl/tweejarig-bestaan-stichting-boeremapark-legt-verantw...> 10-1-2013)

Revitalisatieonderzoek

In 2012 geeft de stichting Boeremapark opdracht aan studenten van de Hogeschool Van Hall Larenstein te onderzoeken op welke manier het park gerevitaliseerd kan worden. Dit resulteert in 2013 in een uitgebreid plan om het park te revitaliseren. Zo schrijft het rapport: (te raadplegen op de website www.boeremapark.nl)

“Tachtig jaar naar aanleg heeft het park nog een mooi bomenbestand en een fraaie collectie aan rododendrons en andere heesters. Echter is de gemeente Haren, door bezuinigingen in de jaren 90, overgegaan op extensief beheer. Hierdoor is het park in verval geraakt.

Ongewenste plantensoorten hebben het eens zo fraaie heesterbestand overwoekerd. In deze visie wordt benadrukt dat traditionele ontwerpkenmerken van de Engelse landschapsstijl in het park worden gehandhaafd en versterkt. Daarnaast is het Boeremaplein ondergewaardeerd aan de rest van het park terwijl het Boeremaplein als centrum fungeert van het Burgemeester Boeremapark. Dit plein dient een uitstraling te krijgen die het verdient. Daarnaast is de interactie tussen kind en natuur belangrijk. Hierin speelt het hertenkamp een belangrijke rol. Daarom wordt ook advies gegeven hoe de beleving van het hertenkamp voor kinderen kan worden verbeterd.”

Deze visie wordt uitgewerkt in specifieke plannen voor herstel en verbetering van aanplant, vijver, hertenkamp en algemeen aanzien. De stichting Boeremapark neemt dit rapport als uitgangspunt bij beslissingen etc. die bepalend zijn voor het aanzien van het park.

Evaluatie

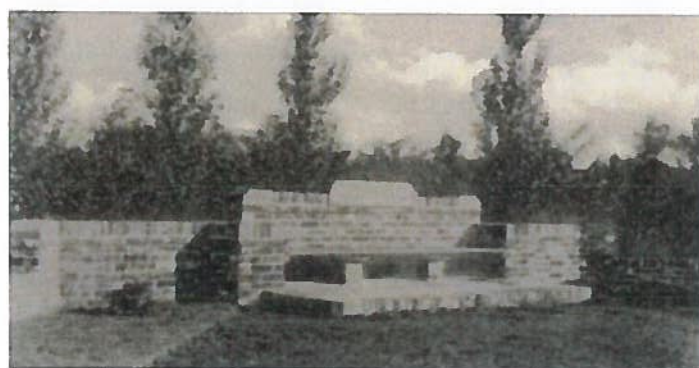
De overeenkomsten tussen de stichting, gemeente en de Mikkellhorst lopen in eerste instantie op basis van proef tot en met 31 december 2014. Het verloop van de samenwerking wordt eind 2014 tot volle tevredenheid van alle partijen positief geëvalueerd en in januari 2015 wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen de partijen gesloten voor onbepaalde tijd.

Actieve participatie van burgers in samenspraak en samenwerking met de gemeente, de stichting Boeremapark en de Mikkellhorst, mede gesteund door bijdragen van o.a. het Oranjefonds en plaatselijke ondernemers is hiermee wat het Boeremapark betreft gegarandeerd.

Het Boeremapark nieuwe stijl is een feit, een nieuw begin voor een 80 jarige !

Volkskerstzang in het park

De bank van mr. Boerema

Ook werd er getrouwd

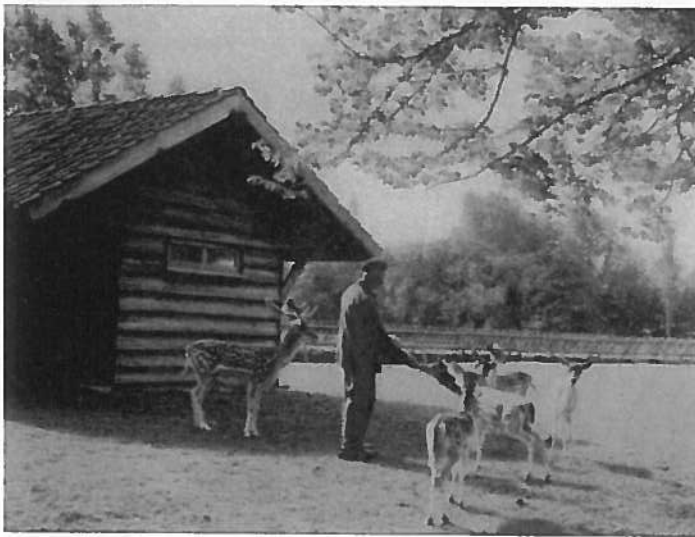

Vissen kan er ook

De vijverbewoners in de winter

Ook de reeën moeten worden gevoerd

De brug

Ijsvermaak

Overzicht van de vijver

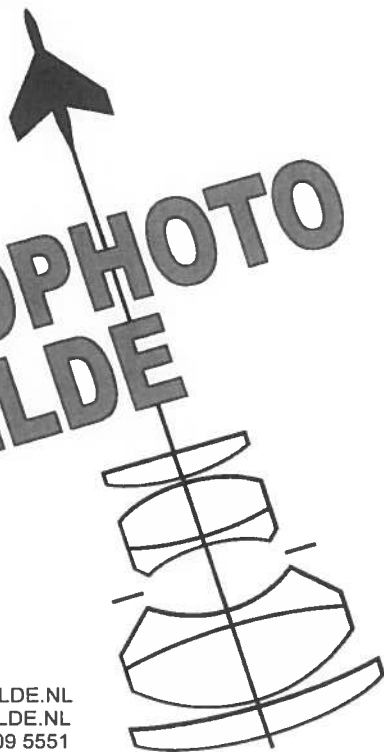

Zwanengebroed in het park

luchtfotografie
boven heel Nederland

**AEROPHOTO
EELDE**

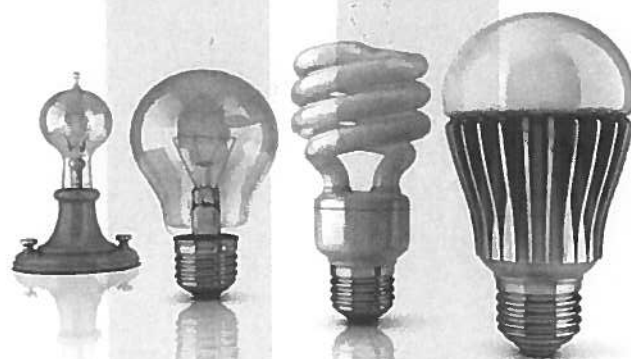

INFO@AEROPHOTOEELDE.NL
WWW.AEROPHOTOEELDE.NL
telefoon: 050 - 309 5551

SINDS 1911

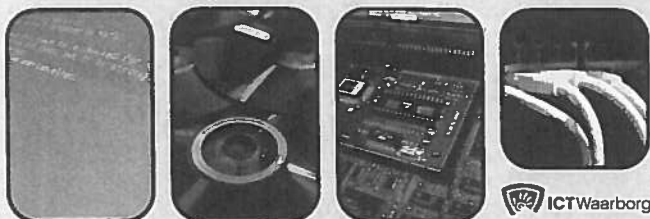
Konings
TOTAALINSTALLATEURS

Rijksstraatweg 208 - 210 9752 BR Haren
☎ 050 5344735 Fax 050 5344138
www.koningstotaalinstallateurs.nl

DIGNO computers

Computers • Software • Reparaties • Netwerken

ICTWaarborg

Rijksstraatweg 132 • 9752 BL Haren • Tel.: 050-5349965 • info@digno.nl • www.digno.nl

Atelier "de Clou"

ATELIER VOOR BOUWKUNDE

Jaap Vrieling

Waterhuizerweg 31
9753 HP Haren
Tel: 050 - 85 00 080
Mob: 06 - 55125730
Email: info@declou.nl

**AL 30 JAAR HET ADRES
VOOR PRINT EN DRUK**

DRUKKERIJ G. VAN ARK

KERKSTRAAT 32, HAREN - (050) 534 74 47

- *Onderhoud*
- *Reparatie*
- *Advies*
- *Verkoop*
- *Alle grote merken*
- *Gratis halen en brengen*
- *Al meer dan 75 jaar*

De Gazonmaaier Haren

Uw specialist in gazon-, zit- en robotmaaiers!

050-5345120 www.gazonmaaier.nl